TRST, četrtek
30. julija 1959
Leto XV. - Št. 180 (4334)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 30 lir
Tel.: Trst 94-638, 93-808, 37-338 - Gorica 33-82
Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

UREDNISTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podružnica GORICA: Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82 — OGLASI: od 8. do 12.30 in od 15. do 18. — Tel. 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — MALI OGLASI: 30 lir beseda.

NAROCNINA: mesečna 480 lir — vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 30 din, mesečno 250 din — Nedeljska: letno 1.440, polletno 720, četrtletno 360 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375

Ženevski sestanek se bo končal v sredo toda še vedno ni znano, s kakim rezultatom

Tako sta se dogovorila Gromiko in Herter na včerajšnjem skupnem kosilu - Ugibanja o treh možnostih nadaljnjega razvoja pogajanj za sklicanje sestanka na najvišji ravni

ŽENEVA, 29. — *Na današnjem delovnem kosilu sta se Gromiko in Herter sporazumela, da se bo ženevska konferenca zunanjih ministrov končala prihodnjo sredo 5. avgusta. Vest je prišla precej nenadoma, čeprav se je govorilo o zaključni fazi, ki bi morala biti hkrati tudi odločilna. Vendar se je pri tem poudarjalo, da bodo razpravljanja trajala še precej časa.*

Nikakor pa ni mogoče odgovoriti na vprašanje, ali se bo konferenca končala s sporazumom, t. j. uspešno, kar bi pomenilo tudi, da bodo njeni rezultati omogočili sklicanje sestanka najvišjih, ali pa se bo končala brez rezultatov in s tem doživela neuspeh. Glede tega so možna vsakovrstna ugibanja.

Zahodni novinarji trdijo, da je Christian Herter predložil konec konference za prihodnjo sredo zaradi tega, ker mora odpotovati v Santiago v Čilu, kjer se bo udeležil sestanka ameriških zunanjih ministrov. Toda ravno danes je Eisenhower na svoji tiskovni konferenci izjavil, da sestanek v Santiagu ne more biti vzrok za zaključek konference. To pomeni, da je pravi razlog Herterjevega sklepa drugje. In res je Herter že predložil konec konference in to sporočil Gromiku med današnjim kosilom, pravijo, da Gromiko ni mogel storiti nič drugega kot vzeti Herterjevo izjavo v vednost.

Kateri elementi kažejo, da bo konec uspešen in kateri govorijo proti? Pri tem ugibanju je treba upoštevati, da včeraj izmenjani dokumenti o berlinskem vprašanju niso bili še objavljeni. Istočasno pa se je zvedelo, da primerjava obeh dokumentov ni pripeljala danes do nobenega napredka. Zaradi tega se govori o treh hipotezah:

1. V primeru, da bo sklenjen sporazum o Berlinu, se bo konferenca končala s sklicanjem sestanka najvišjih, ali pa z obvezo, da se tak sestanek pripravi po normalnih diplomatskih poteh;

2. v primeru, da do sporazuma ne pride, bodo morali ministri določiti datum novega sestanka, ki bo morda v New Yorku, istočasno z otvoritvijo letošnjega zasedanja generalne skupščine OZN v polovici septembra;

3. v primeru neuspeha bi mogli ministri podpisati skupno izjavo, da ne morejo zaključiti konference s sporazumom v dokončni obliki in bi sestavili skupen dokument — morda tudi dva ločena dokumenta — v katerem bi obrazložili tudi razloge, nato pa bi morali predsedniki vlad odločiti o potrebi svojega sestanka ali pa o tem, da dajo nova navodila ministrom, ali pa — končno — da ugotovijo enostavno, da je prišlo do razbitja konference.

Pripominja se, da Herterjevo sodelovanje na sestanku v Santiagu ne pomeni pritiska za določitev datuma zaključka konference. Sovjetski in ameriški predstavnik sta obrazložila stališče svojih delegacij — čeprav v medsebojni polemiki — da se strinjata z zaključkom konference v primeru, če ne bo mogoče doseči dokončnih sporazumov v teh dneh.

Toda po rahlem optimizmu včeraj in predvčerajšnjim, so se danes pojavila pesimistična predvidevanja. Zato se polagajo velika upanja na jutrišnje «delovno kosilo» štirih ministrov. Šele po tem sestanku bo mogoče bolj konkretno oceniti, kakšne so perspektive. Vsekakor pa bodo morali ministri morda že jutri obravnavati vprašanje datuma ponovnega sklicanja konference.

Po kosilu Gromika s Herterjem je predstavnik sovjetske delegacije izjavil, da še vedno obstajajo bistvene razlike glede glavnih vprašanj. Ko so ga vprašali, ali je prišlo do zbližanja glede katere koli točke, je odgovoril: «Do zbližanja ni ravno prišlo, toda po današnji diskusiji bo prihodnja diskusija lažja».

Glede vprašanja števila zahodnih vojaških sil v Berlinu pa je predstavnik posebej poudaril, da ni prišlo do nobenega zbližanja. Na vprašanje, ali zadnji sovjetski predlogi še vedno vsebujejo povezavo med sporazumom za Berlin in vsenemškim odborom, je predstavnik izjavil: «Seveda, tega ni treba niti posebej poudarjati».

Dejal je dalje, da je Herter Gromiku izjavil, da bo kmalu prisiljen zapustiti Ženevo in ga vprašal, kaj bi bilo po njegovem mnenju storiti za nadaljevanje sestanka. Gromiko je odgovoril, da bi bilo potrebno nadaljevati z delom. Sovjetski predstavnik je nato poudaril, da se delegacija Sovjetske zveze ne upira neomejenemu nadaljevanju konference, ker bi sicer bilo brez koristi vse dosedanje dolgotrajno ženevsko sestajanje. Dodal je, da ministri ne bi smeli govoriti o odložitvi ali prekinitvi. Končno je dejal, da trenutno ni predvidena nobena plenarna seja, kakor tudi ni predvidena objava sovjetskega dokumenta.

Predstavnik ameriške delegacije pa je potrdil, da je bil dejansko sklenjen sporazum, da se konferenca konča v sredo, kar pa še ne pomeni razbitja konference, ter je hkrati izrazil upanje, da bi se pogajanja o Berlinu in Nemčiji obnovila. Poudaril pa je, da se te njegove besede ne smejo tolmačiti v smislu, da se bo konferenca končala s sporazumom. «Mislimo, da bi razpravljanje v prihodnjem tednu bilo čim obširnejše, tako da bi do srede sklenili sporazum. Dodal pa je, da ima ameriška delegacija malo upanja. Zahodne sile ne morejo ugotoviti nobenega znaka napredka v sovjetskem dokumentu, ki ga še vedno proučujejo. Nato je ameriški predstavnik poudaril, da sta Gromiko in Herter razpravljala o raznih vprašanjih, toda pri tem ni bil dosežen nikak napredek.

Po drugi strani pa opazovalci ugotavljajo razliko med izjavami ameriškega, francoskega in sovjetskega predstavnika glede rezultatov današnjega sestanka med Herterjem in Gromikom, kakor tudi glede današnjega sestanka zahodnih ministrov, do katerega je prišlo po kosilu Herter-Gromiko. Ameriški predstavnik je zelo odločno izjavil, da bo v sredo konec konference, ne glede na to, ali bo sporazum dosežen ali ne. Francoski predstavnik je bil manj odločen in je dejal: «Herter in Gromiko sta se dogovorila, da bodo napravljeni vsi napori, da bi se konferenca končala v sredo.» Sovjetski predstavnik pa je dejal samo, da je Herter izrazil željo, naj bi se konferenca končala v sredo, vendar pa da ni bilo nobenega formalnega sklepa, čeprav so Sovjeti s svoje strani pripravljeni na nadaljevanje.

Iz vsega tega se lahko napravi naslednji sklep: v prihodnjih dneh bodo poskušali doseči sporazum, da bi se konferenca končala v sredo; če pa sporazum ne bo dosežen, bodo pogajanja kljub temu prenehala, toda v tem primeru bo konferenca samo «prekinjena».

Iz Londona prihajajo vesti, da poskuša Mac Millan storiti še en korak, da bi se sklicala konferenca na najvišji ravni, ter da je v tej zvezi poslal Selwynu Lloydu nova navodila. Mac Millan bi želel, da bi do sestanka prišlo pred splošnimi volitvami v Veliki Britaniji. Angleški tisk pa danes poudarja, da se je tudi De Gaulle premislil in da si sedaj tudi on želi sklicanje konference najvišjih. Toda njegov zunanji minister je v Parizu izjavil, da so perspektive slabe.

MAR BODO ODŠLI BREZ SPORAZUMA?

Od leve na desno: Andrej Gromiko, Couve de Murville, Selwyn Lloyd in Christian Herter

GOVOR HRUŠČEVA V UKRAJINI RICHARD NIXON V SVERDLOVSKU

Razgovor s tremi delavci v Novosibirsku - Vse je povabil, naj poslušajo njegov govor v soboto

SVERDLOVSK, 29. — Podpredsednik ZDA Richard Nixon je zgodaj popoldne prispel z letalom «TU-104» iz Novosibirska v Sverdlovsk v spremstvu svoje žene in Miltona Eisenhowerja. Na letališču so ga sprejeli najvišji mestni predstavniki na čelu s predsednikom mestnega sovjeta Muravjovom, ki mu je zaželel dobrodošlico ter izrazil željo za zboljšanje sovjetsko-ameriških odnosov.

Med potjo od letališča do mesta je gostom prebivalstvo priredilo manifestacije. Po prihodu je Nixon obiskal občinsko palačo, tovarno «Uralmaš» in druga podjetja ter ustanove.

Pred odhodom iz Novosibirska je Nixon obiskal med drugim tudi hidroelektrično centralo in «znanstveno mesto», ki je podružnica sovjetske akademije znanosti v Sibiriji in ljal se je pravkar gradi. Pogovarjal se je tudi s predsednikom «Sovnarhoza», deželnega gospodarskega sveta za Novosibirsk. Med obiskom hidroelektrične centrale ga je delavec Belausov vprašal, zakaj so ZDA zgradile vojaške baze okrog držav socialističnega tabora. Nixon je odgovoril, da je o tem razpravljal s Hruščevom in nahajajo sovjetske čete na Poljskem in v Vzhodni Nemčiji. Delavec mu je odgovoril, da zato, ker so ameriške, britanske in francoske čete v Zahodni Nemčiji. Nixon je nato dejal:

«Vidite, vi vedno najdete razlog. Jaz sem to vprašanje postavil, da bi se videlo, da ima vsako vprašanje dva vidika. Hotel bi vam povedati, da vi delate za oborožitev od štirih dni en dan. Zakaj? Prav zato, ker se nahajamo pred temi težavami. Skušajmo torej odstraniti te težave».

Nato je še dodal: «Vse to predstavlja za nas problem, vse pa ovira, da bi zboljšali svoje življenjske pogoje. Dokler ne bo vašim in našim voditeljem uspelo izdelati program za zmanjšanje oborožitve, bo to vprašanje ostalo». Nato je povabil Belausova, naj posluša govor, ki ga bo imel v Moskvi po radiu v soboto, kjer bo do podrobnosti obravnaval ta vprašanja. Ko mu je delavec dejal, da je potrebna borba za mir, je Nixon odgovoril, da je «to koncepcijo prvi obrazložil Eisenhower».

Po poročilih ameriške agencije UPI je Belausov Nixona večkrat prekinil. Nixon je nato dejal: «Ta človek je tak kot Hruščev, vedno mu uspe imeti zadnjo besedo. Vsekakor pa ste vi zelo dober človek». Delavec mu je dejal: «Pustite Zahodno Evropo in tudi mi bomo mirno odšli». Nixon: «Oboji moramo to storiti, toda skupaj. Za dosego sporazuma morata biti dva. Vi poslušajte, kar rečem jaz, kar bo reče predsednik Eisenhower in kar reče Hruščev. Mislim, da boste končno priznali, da ni vsa krivda na eni strani. Zase sem pa prepričan, da če bomo vsi delali za dosego tega namena, bo prišel dan, ko ne boste vsak četrti dan delali za oborožitev».

Drugi razgovor pa je imel Nixon s Anatolom Sergovom, tehničnim vodjo v hidrocentrali, ki ga je vprašal, zakaj ni mogoč sporazum o prenehanju jedrskih poskusov. Nixon: «ZDA so zainteresirane na prekinitvi poskusov in ne samo na podpisu na kosu papirja. Z drugimi besedami: ZDA nočejo podpisati prej sporazum, dokler se ne prepričajo, da bodo poizkusi v resnici prenehali. Zaradi tega predlagajo sistem totalne inšpekcije».

sistem totalne inšpekcije».

Tretji razgovor pa je imel Nixon z zidarskim delavcem Žukovom, ki je hkrati predsednik odbora za kulturne odnose z inozemstvom. Žukov je kritiziral ameriško politiko, zlasti glede ponovne oborožitve Zahodne Nemčije. Nixon je tudi njega povabil, naj posluša njegov govor v soboto v Moskvi in naj ponovno prebere njegove dosedanje govore.

Iz Washingtona poročajo, da je demokratični senator Humphrey danes izjavil, da bi bilo bolje, če bi se sestala samo Eisenhower in Hruščev, namesto vseh štirih predsednikov vlad. «Nevarnost konference najvišjih s Hruščevom, je dejal, je v dejstvu, da bi nas obvezala, da pokažemo rezultate. In kadar gre za Hruščeva, če se pokažejo rezultati, pomeni, da smo popustili... Mislim, da bi bili neuradni razgovori boli koristni od uradnih sestankov, kjer vedno obstaja kak pritisk, da se doseže rezultati, ne glede na ceno.»

Humphrey je nato poudaril, da bi morali Hruščeva povabiti v ZDA. Le na ta način bi se prepričal, o «resnemi želji vsi sili in vitalnosti naše dežele» Humphreya smatrajo za najboljši verjetnega demokratičnega kandidata na predsedniških volitvah, ki bodo prihodnje leto.

MOSKVA, 29. — Tass objavlja govor Hruščeva v Dnjepropetrovsku v Ukrajini. Hruščev je dejal v zvezi z Nixonovim obiskom: «Nixon je govoril v prid miru in če oba naša naroda hočeta mir, zakaj ne bi mogli doseči sporazuma glede zboljšanja odnosov med našimi državami, kar bi okrepilo svetovni mir?» Dejal je dalje, da bi morali zunanji ministri storiti nove napore za dosego takih rešitev, ki bi bile za obe strani sprejemljive, in sicer glede lažjih vprašanj, težja pa naj bi prepustili predsednikom vlad.

Ko je govoril o obnovi zahodnonemškega militarizma, je dejal: «Mi se ne bojimo bojevitih izjav Eisenhowerja. Mednarodni položaj se ni izpremenil v korist nemških militaristov». Izrazil je upanje, da se bodo ZDA odpovedale vojaških oporišč na tujih ozemljih. V primeru vojne, ki bi jo povzročila Zahodna Nemčija, bi Sovjetska zveza v nekaj urah Zahodno Nemčijo in druge države, v katerih so vojaška oporišča, zbrisala z lica Zemlje. Nato je še dodal, da ameriški tisk ni objavil njegovega govora ob priliki otvoritve ameriške razstave v Moskvi. Dejal je tudi, da ameriška televizija ni izpolnila obljube s prikazovanjem njegovega razgovora z Nixonom, ker je manjkal popoln angleški prevod njegovih izjav.

Z Eisenhowerjeve tedenske tiskovne konference

Nixon nima pooblastila povabiti Hruščeva na uradni obisk v ZDA

Po Eisenhowerjevem mnenju ženevska konferenca doslej ni upravičila sklicanja sestanka na najvišji ravni

WASHINGTON, 29. — Na svoji tedenski tiskovni konferenci je predsednik Eisenhower med drugim izjavil, da podpredsednik Nixon nima pooblastila, da bi povabil Hruščeva na obisk v ZDA. Poudaril je, da gre pri vseh vesteh o tem vprašanju zgolj za hipotezo, ki se v zadnjih časih od časa do časa pojavlja. Dejal je, da je edina naloga Nixona samo pazljivo poslušati vse, s katerimi se razgovarja, in sporočiti rezultate njegovih opazk Beli hiši.

Dalje je Eisenhower dejal, da pripisuje veliko važnost udeležbi državnega tajnika Herterja na sestanku ameriških zunanjih ministrov, ki bo 12. avgusta v Santiagu v Čilu. Izključil je možnost, da bi moglo v Ženevi priti do sporazuma samo zaradi tega, da bi Herter mogel odpotovati v Santiago. Pojasnil pa je, da njegove besede nikakor ne pomenijo z njegove strani želje, naj bi se določila kakršna koli časovna omejitev ali datum za ženevsko konferenco. Nato je dodal, da iz dosedanjega dela konference sledi ugotovitev, da doslej niso dosegli nobenega napredka glede Berlina in Nemčije, ki bi omogočil sklicanje konference najvišjih. Izjavil je, da je to ugotovil na podlagi poročil, ki sta mu jih poslala Christian Herter iz Ženeve in podpredsednik Richard Nixon iz Sovjetske zveze.

Nato je Eisenhower obrazložil zadnji predlog zahodnih delegacij, v katerem se določa razdobje petih let za rešitev vprašanja Berlina s pogojem, da pravice zahodnih sil v zahodnem Berlinu ne bi smele pretrpeti v tej dobi nobene spremembe, razen če bi se drugače sporazumele sile, ki so podpisale sporazume leta 1945.

Nato je omenil živahne razgovore, ki jih je imel v Moskvi Nixon s Hruščevom pred televizijskimi aparati ameriške televizije. Dejal je, da tolmači splošno mnenje ameriškega prebivalstva, če reče, da je Nixon «doslej sijajno izvršil svoje poslanstvo», ki ga je prevzel, ko je odhajal v Sovjetsko zvezo kot predstavnik ameriške uprave. Toda Eisenhower se je pri tem izognil vprašanju, ali je Nixonov obisk že prispeval k zmanjšanju napetosti med ZDA in ZSSR. Dejal je samo, da je prišlo do prijateljskih manifestacij sovjetskega ljudstva za ameriške goste, o čemer pa je bilo dovolj dokazov tudi v preteklosti.

Glede «redna zasužnjenih držav» in molitev zanje pa je Eisenhower poudaril, da ima vso pravico, da se za te države zavzame. «Od leta 1952, je dejal Eisenhower, nisem prenehal trditi, da ZDA ne verjamejo v obstoj pravega miru, dokler si ne bodo mogle vse države izbrati režima po svoji volji». Dodal je, da bo «potrebno za dosego tega smotra uporabiti vsa miroljubna sredstva.»

Po drugi strani pa je izjavil, da je zadovoljen, da sta na zakonodajnih volitvah na Havajskih otokih zmagala dva ameriška državljana azijskega porekla. «Dejstvo, da nova država ZDA omogoča dvema Azijcema vstop v kongres, je zelo lep primer demokracije na delu», je dejal Eisenhower. To izjavo je dal Eisenhower že ob začetku konference, ne da bi ga kdo kaj o tem vprašal. (Kot poročamo na drugem mestu, so izvolili na Havajskih otokih dva senatorja in enega poslanca, od katerih je eden Japonec, drugi pa Kitajec; Japonec je demokrat, Kitajec pa republikanec.) Eisenhower je dodal v smehu, da bi bil seveda s stališča svoje stranke vesel, če bi bil zmagal republikanski kandidat za guvernerja.

Na tiskovni konferenci je Eisenhower govoril tudi o raziskovanju vesoljstva. Dejal je, da ameriška imajo izključno miroljubni značaj. Povedal je, da je v te namene pred kratkim kongres odobril 68 milijonov dolarjev in da je ta vsota povsem zadostna.

Izjavil je dalje, da ko bo preteklo zadnjih 18 mesecev, kolikor bo ostal še predsednik ZDA, bo odgovoril na vsa vabila iz tujih držav, na katera ni mogel odgovoriti zaradi zaposlenosti. Poudaril je, da bi posebno rad obiskal Latinsko Ameriko, Afriko in Daljni vzhod, ker te kraje najmanj pozna. Pri tem je pripomnil, da bo izpolnil željo svoje soproge in da «ne bo več uporabljal letala kot prevoznega sredstva, takoj ko bo prenehal biti predsednik».

Na vprašanje, kaj misli o objavi vesti o njegovih visokih dobičkih podjetja «United States Steel» in sicer dva tedna potem, ko so delavci železarske industrije začeli stavkati, da bi dosegli zvišanje mezd, je odgovoril, da dokler so v teku pogajanja ne more o tem vprašanju govoriti.

Eisenhower je končno pozval kongres, naj odobri kredite za pomoč inozemstvu, ki jih je predlagal v višini 3 milijard in 900 milijonov dolarjev.

—«»—

Grivas kritizira sporazum o Cipru

ATENE, 29. — Bivši poveljnik EAKA na Cipru general George Grivas je nocoj izjavil, da se ne strinja s sporazumi, ki so bili podpisani v Zürichu in Londonu za rešitev ciprskega vprašanja. Dejal je, da so ga obvestili o teh sporazumih šele po podpisu, in sicer samo delno, zlasti kar se tiče nekaterih točk.

Dejal je, da se bo boril z vso silo, da bi preprečil poskuse zasužnjenja ciprskega ljudstva. Dejal je, da hoče ločiti svojo odgovornost, kar se tiče tolmačenja in izvajanja sporazumov. Grivas je opozoril Ciprčane na nevarnost, ki jim preti od angleško-turških kolaborancionistov.

Pred kratkim se je namreč zvedelo, da je prišlo do spora med Grivasom in nadškofom Makariosom, potem ko je Grivas izjavil, da ga niso vprašali za nasvet med pogajanji za dosego sporazuma.

—«»—

Jedrska konferenca

ŽENEVA, 29. — Današnja seja konference za prekinitev jedrskih poizkusov je bila odložena. Datum prihodnje seje še ni določen. Pogajanja so se prekinila na vprašanje sestave osebja na kontrolnih postajah.

—«»—

RIO DE JANEIRO, 29. — Predsednik republike Brazilije Kubiček bo obiskal Portugalsko ob priliki 500-letnice smrti don Henriqueja.

Gen. Kasem o neredih v Kirkuku

BAGDAD, 29. — Na tiskovni konferenci je general Kasem pokazal novinarjem fotografije žrtev neredov v Kirkuku in poudaril, da vlada ne bo dovolila ponovitve podobnih stvari, ker bo podobna gibanja uničila prej ko se bodo pojavila.

Pri tem pa je dodal, da so bili Turkomani pri vsej zadevi žrtev rasizma političnih organizacij, ki se proglašajo, da so protirasistične in demokratične. Povedal je, da so odgovorni za uboje v Kirkuku postavljeni pred sodišče in da so imeli namen razširiti svojo akcijo tudi na druga mesta, kar pa jim je bilo preprečeno.

Kritiziral je nato «nekatere določene ljudske organizacije, kot je tudi Zveza študentov, ki so se pustile izkoristiti za politične akcije, ki za študente niso dostojne». «Jaz sem demokratičen in liberalen, toda tudi svoboda ima meje. Kje ste vi videli vojaško gibanje, kakršno je naše, ki je pripravljeno deliti oblast z ljudskimi političnimi organizacijami? Toda to ne sme odpreti poti v anarhijo».

Glede zunanje politike je dejal: «Ponavljam, mi smo prijatelji vzhodnih in zahodnih držav in hočemo razviti prisrčne odnose predvsem s sosednimi državami».

Končno je izjavil, da ne nasprotuje nobeni politični stranki in nobenemu socialnemu nauku.

Še v senci Milazzovega uspeha politično dogajanje v državi

Ponovna Saragatova nerodnost, ki je povzročila nevšečnosti celo palači Chigi - Fanfanijev intervju v «Successo»

Milazzo še enkrat ponuja KD sodelovanje

(Od našega dopisnika)

RIM, 29. — Nismo že samo enkrat poudarili, da prav lahkega življenja v sicilskem parlamentu ne bo imel, kdor bo izvoljen za deželnega predsednika. Kakor Milazzo tako bi v kakem drugem trenutku lahko zlezel skozi šivankino uho — in postal deželni predsednik — tudi njegov protikandidat. Toda če bi bilo za Lo Magra težko voziti z večino enega ali dveh problematičnih glasov, velja več ali manj isto za Milazza. Pridružuje pa se še drugi element, ki bo pomenil za novega predsednika nemale težave. Če mu namreč uspe, da sestavi vlado iz strank, ki so ga podprle, tedaj lahko pričakuje, da bo dobival iz Rima od centralne vlade taka polena pod noge, da bo čudno, če mu jih ne bodo polomili.

Sicer so zlasti komunisti na Siciliji optimisti in napovedujejo, da bo sedanja večina v sicilskem parlamentu pri prihodnjih občinskih volitvah, ki bodo l. 1960, dobila v svoje reko 90 odstotkov občin.

Med demokristjani pa vlada še vedno poparjenost in jeza tako v Palermu kot v Rimu. Za jutri je sklicano vodstvo KD in seje se bo udeležil tudi deželni tajnik s Sicilije d'Angelo ter predsednik parlamentarne skupine KD v palači Normanov, (kjer je sicilski parlament). Levica stranke namerava zelo ostro nastopiti ter bo baje celo zahtevala sklicanje državnega glavnega odbora, da se določi nadaljnja politična linija stranke. Napad bo vodil Granelli, ki se je danes posvetoval s Sullom. Agencija levice je objavila «belo knjigo» — kup podatkov, na podlagi katerih je logičen zaključek o zgrešeni politiki sedanjega vodstva stranke — ter poudarja, da v fazi demokracije KD ne more zahtevati podpore fašistov in monarhistov. Tajništvo stranke pa ne kaže, da bi nameravalo kaj spremeniti smer svoje politike ter bo tudi odobrilo politiko sicilske KD, ki je danes zopet poudarila, da bo v nepopustljivi opoziciji proti morebitni vladi pod predsedstvom Milazza.

Še vedno je nekoliko težko reči, ali bo Milazzo res lahko vlado sestavil ali ne. Prav to, ko demokristjani govore o «morebitni vladi», daje slutiti, da se bodo, preden bo prišlo do sestave vlade, poslužili tudi skrajnih sredstev, ki si jih niti ni lahko zamišljati, da bi sestavo vlade preprečili. Govori se pa tudi o možnosti, da bi KD spravila na površje predlog Milazza, ki ga prej sploh ni hotela vzeti v poštev: sestava večine KD-USCS-PSDI s kakim neodvisnim. In če se je zdelo še pred kako uro, da bi verjetno Milazzo sedaj tako ponudbo odklonil, pa je Milazzova parlamentarna skupina po sestanku pod vodstvom Caltabiana in Pignatona izdala pozno ponoči poročilo, v katerem je na koncu zopet postavljen prav ta predlog. Rečeno je namreč, da se skupina «obvezuje napraviti vse mogoče, da pride do vlade, ki bi se oslanjala na odkrito in odgovorno sodelovanje katoliških sil v sicilskem parlamentu, katerim bi se pridružila druga politična predstavništva ter neodvisni poslanci, tako da bi se sestavila večina c e n t r a, jasno karakterizirana v avtonomističnem smislu». Sedaj se bo videlo, ali bodo demokristjani šli na to ponudbo ali ne.

Saragat je pred svojim odhodom v Moskvo napisal članek, v katerem omenja veleposlaništvo «neke zavezniške države», ki manevrira z neko stranko (PSI). Palača Chigi je čutila potrebo da izda neuradno pojasnilo, s katero pa Saragat ni nič olepšan.

Za revijo «Successo» je dal Fanfani daljši intervju, v katerem popolnoma jasno pravi, da sedanja vlada ne more odgovarjati značaju KD, kot si ga je zamislil De Gasperi.

Don Sturzo je današnji dan prebil mogoče nekoliko bolj mirno kot včeraj, vendar pa je njegovo stanje približno enako, deloma pa se je celo poslabšal.

A. P.

Saragat odpotoval v Sovjetsko zvezo

RIM, 29. — Giuseppe Saragat je danes ob 14.35 odpotoval z letališča Ciampino s štirimotornim letalom čez Kopenhagen v Moskvo. Pred odhodom je izjavil, da potuje v Sovjetsko zvezo, da bi se prepričal o položaju delavstva v velikih sovjetskih mestih.

—«»—

Izid volitev na Havajskih otokih

HONOLULU, 29. — Na Havajskih otokih so bile prve volitve, odkar so otoki sestavni del ZDA. Edino poslansko mesto, ki pripada Havajskim otokom, je zasedel kandidat demokratične stranke Daniel Inuje, ki je po narodnosti Japonec, po poklicu pa advokat, in ki je izgubil roko v zadnji svetovni vojni.

Dve senatorski mesti pa sta zasedla republikanec Hiram Fong, ki je bil izvoljen tudi za guvernerja, ter demokrat Oren Long. Vseh volivcev je bilo 183.000, volilna udeležba je bila 85-odstotna.

—«»—

PARIZ, 29. — V Franciji se bo v prihodnjih dneh podražil kruh za dva franka pri kilogramu.

Jugoslavija v OEEC

Jugoslavija bo sodelovala v odboru za kmetijstvo Doslej je bila samo opazovalka

PARIZ, 29. — Jugoslovanski veleposlanik v Parizu dr. Uvalić in generalni tajnik za evropsko gospodarsko sodelovanje sta podpisala danes v Parizu sporazum o udeležbi Jugoslavije v odboru OEEC za vprašanje kmetijstva. Do podpisa sporazuma je prišlo po včerajšnjem soglasnem sklepu sveta OEEC, da se Jugoslaviji, ki že od leta 1945 sodeluje kot opazovalec v delu organizacije, prizna pravica za enakopravno udeležbo. Na podlagi podpisanega sporazuma bodo zastopniki Jugoslavije imeli pravico enakopravne udeležbe v odborih ministrov in namestnikov ministrov 18 držav članic organizacije.

—«»—

Zagrebški velesejem

BEOGRAD, 29. — Okrog 4 tisoč podjetij iz 30 držav Evrope, Amerike, Azije in Afrike in nad tisoč jugoslovanskih podjetij bo sodelovalo na jubilejnem mednarodnem velesejmu od 5. do 20. septembra v Zagrebu. Svoje izdelke bodo razstavljali na površini od 465 kv. m. Letos bodo na velesejmu prvič razstavljale tudi Etiopija, Ceylon, Indonezija, Maroko in Urugvaj. V novih paviljonih bodo razstavljala grška podjetja.

Jugoslovanska podjetja bodo v prvi vrsti razstavila blago namenjeno izvozu in izdelke namenjene domači široki potrošnji. Novost na letošnjem velesejmu bo paviljon turizma Jugoslavije.

—«»—

Pogreb Mogabgaba

BEJRUT, 29. — Na državne stroške je bil pokopan danes poslanec Mogabgab, ki so ga v ponedeljek umorili na ulici. Bil je minister ter ugleden pristaš bivšega predsednika Šamuna. Med pogrebom so vojaki v bojni opremi zasedli ulice, policija pa je morala razpršiti nekaj mladeničev, ki so za pogrebom kričali: «Dol z Zumblatom!». Kamal Zumblat je revolucionarni voditelj, ki je vodil upor proti Šamunovemu režimu. Pogreba se je udeležil tudi predsednik vlade Karami, notranji minister Ede in minister za javna dela Gemajel.

—«»—

Kraljica Elizabeta v Splitu in Trogiru

BEOGRAD, 29. — Belgijska kraljica-mati Elizabeta je po petdnevnem bivanju v Dubrovniku, kjer si je ogledala kulturno - umetniške znamenitosti in prisostvovala lepim igram, odpotovala danes z jahto jugoslovanske vojne mornarice «Jadranka» na obisk v Split in Trogir. Zatem pa bo odpotovala na Brione, kjer bo gost predsednika republike maršala Tita.

Kraljica Elizabeta je v razgovoru z novinarji izjavila, da je bivanje v Jugoslaviji zanje še prav posebno zanimivo. Poudarila je posebno prisrčen sprejem in prijateljstvo med Jugoslavijo in Belgijo. Kraljica Elizabeta se je zelo pohvalno izrazila o «Dubrovniških igrah» in posebno pohvalila izvedbo «Ifigenije na Tavridi» in «Hamleta».

—«»—

TOKIO, 29. — Zunanje ministrstvo Japonske poroča, da bo britanski predsednik vlade Mac Millan obiskal Japonsko konec tega leta ali v začetku prihodnjega, da bi vrnil obisk japonskemu ministrskemu predsedniku Kišiju.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 28,7, najnižja 23,1, zračni tlak 1005,9 pada, veter 6 km zahodnik, vlaga 57 odst., nebo 3 desetine pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 26,3.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 30. julija
Krilan
Sonce vzide ob 4,45 in zatone ob 19,37. Dolžina dneva 14,52. Luna vzide ob 0,30 in zatone ob 15,23.
Jutri, PETEK, 31. julija
Ignac

Kaj vse obljubljajo Trstu

Tržaška vprašanja na vrsti tik pred počitnicami vlade

Iz Rima poročajo, da bo predsednik vlade načel s posameznimi ministri vprašanje deželne avtonomije, zakona o treh senatorjih za Trst, okrepitve industrije IRI, prostega industrijskega pristanišča itd.

Ko ni nobenih konkretnih novic, se pojavljajo v desničarskih glasilih zlasti v teh pasjih dneh vesti, da bo vlada storila to in ono za Trst. Tako smo tudi te dni brali, da bo predsednik vlade Segni načel s posameznimi ministri razna tržaška vprašanja in nato skupno z njimi sprejel ukrepe za njihovo rešitev. Med temi vprašanji so deželna avtonomija, zakon o treh senatorjih za Trst, okrepitev ladjedelske industrije IRI, prosto industrijsko pristanišče itd. Pri tem dodajajo, da je Segni že takrat, ko je sestavil vlado, mislil na rešitev teh vprašanj, da pa je bila vlada skupno s parlamentom tako zaposlena, da niso mogla priti na vrsto. Kar pa je vlada zamudila doslej, bo storila ravno sedaj v tej sopari, ko že mislijo vsi ministri in vladni funkcionarji na beg iz Rima.

Sicer bi morala vlada že prejšnji teden razpravljati o ustavnem zakonu za izvolitev treh senatorjev za Trst, toda stvar je vsaj takrat zaspala, in sedaj pravijo, da pride na vrsto prve dni avgusta tik pred počitnicami. Če bi potem jeseni parlament zakon odobril, bi lahko prihodnjo pomlad skupno s pokrajinskim svetom volili tudi senatorje. Toda bolj važna so ostala omenjena vprašanja. Kaj misli vlada ukreniti za okrepitev tržaških in tržiških ladjedelnic, še ni znano. Sedaj je pač najbolj nujno, da se jim zagotovijo vsaj nova naročila. Da ni vlada skupno z ustanovo IRI preveč navdušena za obnavljanje podjetij v Trstu, se vidi tudi iz odgovora, ki ga je dal minister za državne udeležbe Ferrari Aggradi delavcem železarne ILVA, o čemer smo obširneje pisali ravno včeraj. Kaj lahko po vsem tem pričakujemo v teh dneh? Kar se tiče prostega industrijskega pristanišča, tudi ni še nič otipljivega in gre do sedaj le za zahtevo tržaških gospodarskih krogov in trgovinske zbornice. Po vsem tem bi torej lahko sodili, da nimata tržaška demokristjanska poslanca pri tem, da obredeta skoraj vsa ministrstva, posebne sreče, kajti doslej ni videti posebnih rezultatov, razen tega da piše določen tisk o njunih «naporih» in prizadevanjih.

V zvezi z vladnimi nameravanimi se govori tudi o avtonomni deželi Furlanija-Julijska krajina. Tudi glede tega je Segni že mnogo obljubljal, nicesar pa izpolnil, «ker vlada ni imela časa», da bi se lahko lotila reševanja tega vprašanja. Videli smo, da ji je pri tem kot nalašč prišlo prerekanje med tržaškimi in videmskimi demokristjani o glavnem mestu bodoče dežele, o razdelitvi davčnih dohodkov, o treh ali štirih pokrajinah in podobno. Zaključ ni vlada navdušena za deželno avtonomijo, je popolnoma jasno, če pomislimo, s kakšno priprego vleče naprej svoj vladni voz. Potrebi po slogi s skrajno desnico pa je vlada žrtvovala še bolj kočljiva vprašanja, kot na primer zadevo z zlorabami in korupcijami v bivši neapeljski občinski upravi, kar pa je sedaj vse zaspalo, ker je pač Lauro vladni večini prepotreben. Zato se pač nihče več ne čudi, da zavlačuje to vprašanje deželne avtonomije. Toda tržaški demokristjani ga morajo že iz prestižnih razlogov vedno znova načenjati. O njem so razpravljali tudi na zadnjem medpokrajinskem zasedanju demokristjanskih vodstev, toda pri tem sploh niso omenili, kaj so sploh sklenili. Vprašanje pa sta v Rimu načela tudi poslanca KD Bologna in Sciolis in predložila parlamentu ustavni zakonski načrt, ki v glavnem ponavlja načrt posebnega statuta, sprejetega na tržaškem pokrajinskem svetu z običajno večino.

Kot je znano, zahteva ta načrt, da mora biti Trst glavno mesto dežele, da se mora zagotoviti pokrajinam v okviru dežele čim širša upravna in zakonodajna avtonomija, da mora predstavništvo v deželnem svetu sloneti na proporcionalnem volilnem sistemu ter da se mora ustanoviti četrta pokrajina v Pordenonu, da ne bi Videm prevagal ostalih pokrajin. Seveda ni v tem načrtu nič konkretnega o pravicah slovenske narodne manjšine, ker pač «demokratičnost» Krščanske demokracije ne seže tako daleč.

Seveda ni tu naš namen analizirati posamezne točke predloženega načrta, saj se z omenjenimi štirimi točkami strinjajo vsi, in bolj bistveno je, kaj so v svojem načrtu opustili. Hoteli smo le pokazati, kako se v raznih dobah «suše» pojavljajo razne optimistične vesti in obljube, ki jih navdihujejo «dobro obveščeni krogi» iz Rima in ki pridejo tukajšnjim demokristjanom prav kot voda na mlin. Toda ljudje zmigujejo pri vsem tem z rameni, ker so se že dovoljkrat opekli in verjamejo le stvarnim dejstvom. Zato bi bil res pravi čudež, če bi se kaj porodilo iz poletne vročine, potem ko nam nista ničesar prinesli prijetna rimska pomlad in jesen. Vsi pa bi bili zadovoljni, če ne bi morali ob letu zopet brati o istih obljubah.

—«»—

Premikalna kabina na žel. postaji

Danes ob 11,30 bodo na tržaški postaji otvorili novo premikalno kabino, ki je med najbolj modernimi napravami te vrste v Italiji.

Z novo napravo se lahko avtomatično vodijo vsi signali in prestavljajo kretnice na tirih. Odslej bo lahko en sam železničar opravljal zapleteno delo, ki je povezano s prihodi vlakov. Kabino so gradili leto dni in so dela stala 210 milijonov lir, 170 milijonov pa stanejo tehnične in električne aparature. Na postaji so obenem namestili tudi radijsko postajo za sporočila potnikom, ki se vozijo z vlaki proti našemu mestu.

—«»—

Obvestilo dvolastnikom

Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov sporočata:

Na intervencijo obeh kmečkih strokovnih organizacij je bilo rešeno vprašanje prevoza kmečkih pridelkov, ki jih imajo dvolastniki onstran meje. Kot je znano, je v tej zvezi prišlo do nekaterih težav, in sicer zaradi neplačanih davkov.

Kmetje dvolastniki bodo lahko odslej spet odvažali svoje kmečke pridelke čez mejo, čeprav ne bodo še imeli potrdila o plačanih davkih.

Toda tudi to vprašanje bo treba sčasoma urediti, in sicer tako, da bodo kmetovalci plačali zaostale davke v primernih obrokih. Podrobnejše informacije glede plačila in obrokov zaostalih davkov bodo objavljena kasneje.

KMEČKA ZVEZA
in
ZVEZA MALIH POSESTNIKOV

—«»—

Obiski pri županu

Včeraj zjutraj je župan dr. Franzil sprejel predsednika združenja spediterjev dr. Riccarda Gropaiza, ki mu je predočil vprašanje stroke in mednarodnega prometa skozi tržaško pristanišče. Kasneje je župan sprejel odbornike združenja za malo trgovino in novega poveljnika karabinjerske legije za Furlanijo-Julijsko krajino polkovnika Franca Picchiettija.

—«»—

Smrtne posledice prometne nesreče

Kot smo že poročali, se je včeraj nekaj po polnoči zgodila v Miramarskem drevoredu huda prometna nesreča, katere žrtev je postala 42 let stara bolničarka Maria Zappador por. Primossi s Trga stare mitnice št. 7. Vanjo je trčil neki avto iz Verone, jo podrl na tla, pri čemer si je zlomila obe nogi, levo roko ter zadobila hudo rano na lobanji.

V bolnišnici so ji nudili vso pomoč in se trudili, da bi jo ohranili pri življenju, a zaman. Danes opolnoči je nesrečnica podlegla poškodbam, kot nova žrtev v dolgi vrsti smrtnih prometnih nesreč, ki so v teh dneh presunile vse mesto.

Odkritje spominske plošče padlim kurirjem na Slavniku

Pripravljalni odbor kurirskega zbornika pri okrajnem odboru ZB v Kopru sporoča, da bodo v nedeljo 2. avgusta na «Tumovi koči» na Slavniku odkrili spominsko ploščo padlim kurirjem in kurirkam karavle TV P-2. Na plošči bodo vklesana imena sledečih padlih borcev: Cucek Franc, Kocjančič Solzana, Kocjančič Jože, Mahne Marijan, Markandel Petr, Nedoh Ivanka, Segulin Marija, Stefančič Boris, Vivoda Avguštin.

Iz Kozine na Slavnik bo vozil posebni avtobus.

—«»—

Sestanek odbora pekov

Drevi ob 18. uri bo v Ul. Pondares 8 sestanek izvršnega odbora sindikata pekovskih delavcev. Na sestanku bodo razpravljali o stikih z delodajalci v zvezi z mezdnim sporom.

—«»—

Skupščina suspendiranih delavcev ladjedelnic

Danes ob 9,30 bo v dvorani Delavske zbornice CGIL v Ul. Pondares št. 8 skupščina suspendiranih delavcev ladjedelnice Sv. Marka, Tovarne strojev in Tržaškega arzenala. Na skupščini, ki jo je sklicala FIOM, bodo delavci razpravljali o svojem položaju.

Na Općinah so tatovi okradli trgovino koles

Odnesli so 950.000 dinarjev, 150.000 lir in 26 dolarjev - Policija vrši preiskavo - Nedavno pa so policisti našli tatove, ki so preteklega maja ukradli za 100.000 vrednosti brivskih aparatov in ur

Predvčerajšnjim so tatovi vlomili v trgovino «Faro» v Carduccijevi ulici, včeraj pa na Općinah, in tokrat na škodo lastnika trgovine s kolesi in motorji v Narodni ulici št. 118. Prav gotovo vloma niso izvršili eni in isti tatovi, kar dokazuje, da so se po krajšem zatišju zmikavti zopet opogumili.

Tatvina, katero je včeraj zjutraj 48-letna Albina Lah por. Brundula prijavila letečemu oddelku kvesture, je bila izvršena ponoči med torkom in sredo. Že dvajset dni je Brundulova nadomestovala v trgovini svojega bolnega moža, zaradi česar je ona prva ugotovila malo pred 8. uro zjutraj, da so jo obiskali tatovi. Lastniku njenih prihrankov in dnevnega zaslužka.

Tat ali tatovi so vlomili skozi vrata v kletni prostor, ki služi Brundulovim za shrambo ropotije in neuporabnih delov. Ker drugače ni šlo, da bi prišli do gornjega prostora, kjer je prodajalna, so razbili leseno stopnico na vrhu, s čimer so si napravili dovolj velik prostor, da je skozi njega šel eden od njih.

V prodajalni so vse prebrskali in pobrali kakih 7.000 lir in dinarjev v kovancih, a najbolj so jih mikali gornji prostori, kjer je bila tudi pisarna. V tej so Brundulovi imeli železno omaro z dvojnimi vrati. Žabica na vratih verjetno ni delala preglavic spretnim tatovom, ki so se znašli pred lepim kupom 950.000 dinarjev, 150.000 lir in 26 dolarjev. Vse so seveda odnesli in med povratkom so pobrali tudi usnjeno aktovko, ki jim je prav prišla za shrambo ukradenega denarja.

Policijski organi so nemudoma uvedli preiskavo in upajo, da se bo uspešno končala.

Pred meseci je lastnik prostorov, kjer je sedež državne loterije «Erce», Cesare Frontoni iz Ul. Baiamonti 20, utrpel tatvino, ki mu je povzročila precej škode. Neznanci so mu namreč ponoči 29. maja odnesli nekaj aparatov za britje in nekaj ročnih ur. Po njegovem mnenju je bilo ukradeno blago vredno 100.000 lir.

Policija je seveda preiskovala in skušala odkriti tatove, a to se ji je posrečilo šele 21. t. m.(ko so nekateri agenti izvedeli, da neznanci ponujajo na prodaj prav na Drevoredu XX. septembra, kjer je tudi sedež loterije, ure, ki tako po znamki kot po obliki odgovarjajo ukradenim. Ponujal pa jih je 22-letni Vittorio Di Lernia iz Ul. delle Docce, ki je že kljub mladosti stari znanec policije.

Tega so seveda spravili na hladno in ga začeli zaslišavati. Spočetka se je hotel fant izmazati z izgovori, da ne ve kakšnega izvora so ure, a kasneje je moral priznati, da mu jih je izročil 24-letni Mario Stradiot iz Ul. del Pozzo. Po Stradiotovih izjavah sodeč, so bile ure tihotapskega izvora. Ker Di Lernia ni hotel več govoriti, ali pa morda tudi res ni poznal zadeve, so povprašali Stradiota, če bi jim on lahko jasneje pojasnil od kod ure. Ta je bil bolj jasen in je brez oklevanja priznal, da mu jih je izročil neki Angelo Barbaro iz Ul. dell'Abro. Tudi Barbaro je moral za rešetke, a izgovor, da je kupil ure od neke osebe, ki je govorila s tujim naglasom, ni prepričal preiskovalne organe. Predvsem ne, ker je bil Barbaro nekaj časa tudi zaposlen pri okradenemu C. Frontoniju. Na vsak način so hoteli agenti poskusiti tudi s hišno preiskavo. In res se jim je posrečilo odkriti dvojno dno v nekem predalu in v njem ukradene ure.

Pod težo dokazov je moral Barbaro priznati, da je on izvršil tatvino. V prostore loterije je šel skozi vrata, ki so poleg izložbenega okna trgovine Rossoni. Poleg ur in aparatov za britje je tedaj ukradel tudi 6.000 lir.

Ukradeno blago je izročil Stradiotu in Aristeu Calaniju iz Ul. della Guardia, s čimer je tudi njima odprl pot do sedne dvorane. Za sedaj so iu skupno z Di Lernio izpustili na začasno svobodo, a nad njimi leži obtožba zatajevanja ukradenega blaga. Nadalje so policijski organi prijavili sodišču še pet oseb zaradi neprevidnega nakupa. Barbaro pa se je moral posloviti od svobode in sedaj premišljuje v zaporu, če se mu je tatvina izplačala. Po dosedanjih rezultatih sodeč ne, ko bo pa prišla še obsodba, tedaj bo spoznal, da je bolje pošteno živeti.

—«»—

S kolesa na tla potem v bolnišnico

Sinoči okoli 20. ure so pripeljali v splošno bolnišnico in sprejeli na prvi kirurški oddelek 19 let starega Tiberia Coslovicha iz begunskega taborišča pri Orehu, katerega so zaradi več poškodb po vsem telesu sprejeli s prognozo okrevanja v 10 do 20 dneh. Mati, ki je spremila mladeniča v bolnišnico z avtom Rdečega križa, je povedala, da se je njen sin ob 19. uri vrnil s kolesom v taborišče, ko so mu otroci prečkali pot. Da bi se jim ognil, je zavil preveč na stran, pri čemer je izgubil oblast nad kolesom in padel na tla.

* * *

Zaradi pohanih piščancev, ki jih je 63-letna Gertruda Goršič por. Bostnik iz okolice Ljubljane pripravila preden je šla s sorodniki na izlet v Benetke, ali pa morda zaradi preveč ledenih pijač, so morali ona, njen sin Anton in zet Franc Keber v našo bolnišnico, kjer so jih pridržali s prognozo okrevanja v nekaj dneh na IV. notranjem oddelku.

Vse tri je spremil v bolnišnico Bostnikin sin Rudolf, ki je duhovnik. Povedal je, da so prišli iz Ljubljane k njemu na obisk in da so prosti čas izrabili za izlet do Benetk. Po mnenju duhovnika, so ledene pijače, ki so jih spili med povratkom v furlanskih lokalih, krive slabosti in krčev.

Za izboljšanje mezd uslužbencem združenih bolnišnic

CGIL zahteva uveljavitev vsedržavnega sporazuma

Za sedaj je uprava združenih bolnišnic sklenila povišati družinsko doklado ter plačati uslužbencem posebno dopolnilno doklado

Sindikat uslužbencev krajevnih ustanov CGIL je poslal 1. julija upravi združenih bolnišnic pismo z zahtevo, da se mezdna in normativna izboljšanja, ki jih določa vsedržavni sporazum z dne 26. junija 1959, raztegnejo tudi na tržaške bolniške uslužbence. Sedaj je uprava bolnišnic odgovorila, da je s sklepom z dne 15. julija določila, da se bo izvajal omenjeni sporazum v celoti tudi v Trstu. Pogoj, da začne sklep veljati, pa je odvisen od tega, da prefektura odobri zvišanje bolniške oskrbovalnine, ki je nujno, če se hočejo izboljšati prejemki uslužbencev. Kljub temu pa je uprava sklenila, da bo že s tem mesecem začela plačevati uslužbencem nove vsote družinske doklade ter posebno dopolnilno doklado 2400 lir v skladu s tem, kar se že izvaja za državne uslužbence.

Medtem pa je tržaška občina izplačala svojim uslužbencem zaostanke poviškov od februarja do julija, ki so jih že prej prejeli državni uslužbenci in ki pripadajo po zakonu tudi krajevnim uslužbencem. V kratkem bo izplačala te poviške svojim uslužbencem tudi pokrajinska uprava.

Teh poviškov pa še niso izplačali uslužbencem Občinske podporne ustanove (ECA), ker še ni odobril zadevnega sklepa pokrajinski odbor za socialno skrbstvo.

—«»—

Vespista v vespo

Malo pred polnočjo so z rešilnim avtom pripeljali v bolnišnico 25-letnega Mirija Miniussija iz Oglejške ulice v Tržiču in njegovega 24-letnega someščana Armanda Benesa, ki so ju morali sprejeti pod zdravniško nadzorstvo: prvega s prognozo okrevanja v 10 dneh na opazovalni oddelek, drugega pa, ki ima izpah lopatice z verjetnimi kostnimi poškodbami, na ortopedski oddelek, kjer se bo moral verjetno zdraviti 20 ali celo 30 dni.

Kot se je izvedelo, sta fanta postala žrtvi prometne nezgode, ki se je pripetila ob 22,30 na pokrajinski cesti Nabrežina-Sesljan. Tržičana sta z vespo sledila, morda preblizu, vespi 24-letnega Darija Dellaga od Gornjega Sv. Ivana. Ta je, potem ko je z roko nakazal spremembo smeri, zavil na levo. Ker Tržičana znaka nista opazila, sta treščila vanj. Medtem ko se je Dellagu posrečilo obdržati ravnotežje, sta Miniussi in Benes odletela na tla.

—«»—

Nezgode na delu

Med delom v kuhinji starega pristanišča se je 57-letna kuharica Marija Boštjančič vd. Bavčer iz Ul. Giuliani hudo oparila z vrelo vodo, zaradi česar so jo v bolnišnici, kamor se je zatekla z rešilnim avtom, sprejeli s prognozo okrevanja v 20 do 30 dneh na dermatološkem oddelku.

Žrtev nezgode na delu je postal kmalu po opoldnevu tudi Stanislav Babič iz ezulskega taborišča pri Orehu. Mož je med delom na cesti v Starih Miljah padel, pri čemer je z roko priletel na oster kamen, ki ga je pošteno ranil. Babiča so pridržali na I. kirurškem oddelku, kjer se bo zdravil 10 dni.

Več sreče je imel 34-letni Mario Tavčer s Proseka 197, katerega je sredi dela v Ul. Giulia le oplazil velik kamen. Vseeno se je mož odpravil v bolnišnico, kjer se je pritožil zaradi bolečin v nogi, a tu so ga zdravniki potolažili, da ni nič hudega, in so ga poslali domov, kjer mu bo dovolj dva dni počitka.

Seja komisije Pokrajinske turistične ustanove

7. avgusta dodelitev nagrad zmagovalcem marčnega natečaja

Nagrade v vrednosti 3 in pol milijona lir bodo razdelili med 20 lastnikov hotelov in javnih lokalov na turističnem področju

Včeraj popoldne se je sestala komisija Pokrajinske turistične ustanove, ki je imela nalogo dodeliti nagrade lastnikom hotelov, javnih lokalov in kopališč, ki so sodelovali v natečaju za izboljšanje higienskih in sanitarnih naprav v svojih lokalih.

Kot je znano, je Pokrajinska turistična ustanova letos marca razpisala natečaj za izboljšanje higienskih in sanitarnih naprav v hotelih III. in IV. kategorije, v penzionih, gostiščih, zasebnih stanovanjih s tujskimi sobami, v javnih kopališčih in šotoriščih v turističnih krajih našega področja. Natečaj je predvideval 3 in pol milijona lir nagrad.

Natečaja se je udeležilo 20 lastnikov javnih lokalov, in sicer na področju Barkovelj pod železniško progo, v Miramaru in Grljanu, pod Križem, v Sesljanu, Devinu, Štivanu ter na obalnem pasu od Milj do zaliva Sv. Jerneja. Vsi, ki so se natečaja udeležili, so morali v prošnji obrazložiti, kakšne izboljšave nameravajo izvesti v okviru natečaja od 1. marca do 30. junija letos. Brž ko so te prijave prišle na Pokrajinsko turistično ustanovo, je posebna komisija pregledala lokale pred začetkom del in seveda potem, ko so bila dela dovršena.

Kot smo že omenili, se je včeraj popoldne sestala komisija, ki jo sestavljajo predsednik Pokrajinske turistične ustanove odvetnik Slocovich, pokrajinski zdravnik dr. V. Minissal, predstavnika trgovinske zbornice Mezzari in Rigoletti, predstavnik tržaške hranilnice dr. Paschi ter predstavnik pokrajinske uprave Tosoni-Pittoni.

Komisija je včeraj določila vrstni red udeležencev natečaja, vendar še niso objavili imen, kajti sklep komisije mora potrditi še upravni svet Pokrajinske turistične ustanove, ki se bo sestal 7. avgusta.

Ne glede na to, kaj je komisija določila, pa lahko navedemo, kakšni kriteriji so bili upoštevani pri določanju vrstnega reda nagrad. Tako je komisija predvsem upoštevala dekorativno plat kopalnic in umivalnic, moderno ureditev stranišč, dalje napeljavo vode v sobe, ureditev oziroma postavitev ogrevalnih naprav, modernizacijo kuhinj, obnovo lokalov itd. Seveda je komisija istočasno tudi upoštevala kraj in važnost lokala za razvoj turizma, finančne zmožnosti lastnikov javnih lokalov in tudi stroške, ki so jih ti imeli pri obnovi oziroma modernizaciji raznih naprav.

7. avgusta bodo razdeljene naslednje nagrade:

Za postavitev kopalnic, prh, stranišč in napeljavo vode v sobe bodo dodelili šest nagrad, in sicer 700.000 lir za prvo nagrado, 500.000 lir za II. nagrado ter nadaljnje štiri nagrade po 200.000 lir. Lastnikom javnih lokalov, kopališč in šotorišč, ki so poskrbeli za izboljšanje oziroma obnovo stranišč in umivalnic, pa bodo dodelili: I. nagrado v vrednosti 400.000 lir, II. nagrado za 200.000 lir ter štiri nagrade po 150.000 lir. Upravni svet pa si je poleg tega pridržal pravico razpolagati s 300.000 lirami, ki jih bodo dodelili onim udeležencem natečaja, ki so izboljšali svoje higiensko-sanitarne naprave, čeprav ne v takšni meri, da bi si priborili eno od prej navedenih nagrad.

—«»—

Za naročnike RAI-TV

Pokrajinsko ravnateljstvo PTT sporoča, da bo osrednji urad za poštne položnice jutri in v petek sprejemal plačevanje naročnine za radio in televizijo do 19. ure.

Obenem pa je ravnateljstvo pooblastilo vse podružnice PTT v mestu in v okolici, da sprejemajo plačevanje naročnine za radio in televizijo v petek do 19. ure.

—«»—

60. obletnica PD «Lipa» iz Bazovice

2. avgusta praznuje prosvetno društvo «Lipa» svojo 60-letnico. Za ta, tako pomemben datum priredi društvo proslavo v Bazovici s sodelovanjem sosednih pevskih zborov.

ŠOLSKE VESTI

Ravnateljstvo Državne trgovske akademije s slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča, da se bodo vpisovanja za šolsko leto 1959-60 vršila po naslednjem razporedu:

od 1. do 30. avgusta vsak ponedeljek, sredo in petek od 10. do 12. ure;

od 1. do 25. septembra vsak dan od 9. do 12. ure.

Potrebna obvestila se dajo v tajništvu zavoda, Piazzale V. Gioberti 4.

Tajništvo Državne nižje strokovne trgovske šole v Trstu (pri Sv. Ivanu) sprejema vpise v vse tri razrede vsak ponedeljek, sredo in petek od 10. do 12. ure.

Za vpis v I. (prvi) razred so potrebne še naslednje listine:

1. Rojstni list,
2. Izpričevalo o precepljenju,
3. Izpričevalo o zdravih očeh,
4. Zadnje šolsko izpričevalo.

—«»—

Matija Škabar biseromašnik

Na današnji dan pred 60 leti je v barkovljanski cerkvi pel novo mašo Matija Skabar. Slavljenec, ki gre sedaj že v 84. leto, se je rodil v Barkovljah 1. marca 1876, kjer so se rodili tudi njegovi starši, njegov ded pa je bil z Repentabora. V Barkovljah je Matija Skabar obiskoval tudi osnovno šolo, potem pa se je vpisal na takratno nemško gimnazijo v Trstu in ko je to dovršil, je odšel v Gorico, kjer je obiskoval bogoslovje. 30. julija 1899 je v Barkovljah pel novo mašo, potem pa je kot kaplan služboval najprej v Rojanu, kasneje pa pri Sv. Jakobu. Več kot trideset let je poučeval na Ciril-Metodovi šoli pri Sv. Jakobu, in sicer vse do takrat, dokler niso italijanske oblasti slovenske šole ukinile. Med prvo svetovno vojno je poučeval tudi na slovenskem učiteljišču v Trstu in na dvorazredni zasebni trgovski šoli v Ulici Stadion.

Kot ljubitelj in poznavalec glasbe in petja je Matija Skabar posvetil mnogo svojega časa tudi pevskim zborom. Več let je vodil pevski zbor pri Sv. Jakobu, petje je učil v Marijinem domu v Trstu, od leta 1921 pa je vodil pevski zbor v Križu. V desetih letih svojega delovanja s kriškim pevskim zborom je pevce navadil poleg cerkvenih tudi mnogo posvetnih in narodnih pesmi, kot je bilo takrat v navadi, saj je bil cerkveni zbor še edino zbirališče naših ljudi, ki se niso uklonili fašističnemu terorju in so izrabili vsako priliko, da so lahko gojili prelepo slovensko pesem.

Matija Skabar si je v svojem življenju pridobil mnogo prijateljev, kar je zasluga njegovega odkritega in poštenega značaja, tako da lahko rečemo, da ni tržaškega Slovenca, ki Matije Skabarja ne bi poznal kot značajnega moža, zavednega Slovenca in vsestranskega poštenjaka.

Kot smo mu pred tremi leti ob njegovem življenjskem jubileju napisali nekaj skromnih vrstic in mu želeli še mnogo prijetnega v življenju, tako mu tudi danes — ob njegovem drugem življenjskem jubileju želimo, da bi preživel še mnogo let v naši sredi, čil, zdrav in veder, kot je bil vse svoje dolgo in dogodivščin polno življenje.

PREDEN GRESTE NA DOPUST

se naročite na

«PRIMORSKI DNEVNIK»

Pošljemo vam ga v katerikoli kraj, tudi v inozemstvo.

15-dnevna naročnina L 300.—

Telefonirajte na št. 37-338

Nova nevarna poteza uprave Delavskih zadrug

«Prostovoljna» odpoved službe osebja prodajaln in prevozništva

Sindikati se bodo odločno uprli vsaki spremembi položaja v podjetju

Uprava Delavskih zadrug je sklenila, da bo pozvala osebje, ki je zaposleno v prodajalnah in v prevozništvu, da ne samo odpove službi. Vsem tistim, ki bi se prostovoljno odrekli službi, bodo poleg redne odpravnine izplačali še 10.000 lir za vsako leto službe, v vsakem primeru pa najmanj 100.000 lir. Pri tem je značilno, da ponujajo prostovoljno odpoved službi ravno uslužbencem tistih odsekov, ki jih je nameravat upravni odbor zelo skrčiti. Uslužbenci se bojijo, da skuša vodstvo s to novo potezo doseči, kar se mu je že izjalovilo in zaradi česar je prišlo do razbitja pogajanj med sindikati in podjetjem. Na vsak način se bodo sindikati uprli vsaki spremembi položaja in sestave podjetja.

Ravnateljstvo Delavskih zadrug je po nekaterih govoricah tudi sporočilo odboru v podjetju, da bo zvišalo ceno menze od 90 na 180 lir. Sindikati pa odločno nasprotujejo takim nameram podjetja, kajti s tem bi bili uslužbenci hudo prizadeti.

—«»—

Kavstična soda po trbiški cesti

Včeraj popoldne se je na Trbiški avtocesti pripetila nezgoda, ki se je na srečo končala brez prelivanja krvi. Nedaleč od križišča s cesto, ki pelje do Padrič, se je prikolica avtocisterne prevrnila. Vse to se je pripetilo, vsaj po izjavah Antona Coslovicha iz Ul. Molin a vento, ki je šofiral cisterno, zaradi nesramne vožnje nekega fiata 1100.

Coslovich je prevažal kavstično sodo in je vozil proti mestu. Tik pred križiščem s padriško cesto mu je fiat 1100 skoraj presekal pot. Nekaj časa je s cisterno vozil za fiatom, a na križišču s potjo, ki vodi do razgleda Alice, je šofer osebnega avta iznenada zavil na desno. Coslovich se je zavijanja zavedel ko je bilo skoraj prepozno. Vseeno pa je silovito pritisnil na zavore in istočasno zavil proti sredini ceste. Ta bliskoviti manever pa je pripomogel, da se je prikolica prevrnila in zdrsela skoraj 40 metrov naprej. Pri tem se je zaklopka na vrhu odprla in kavstična soda je stekla na cesto.

Na kraj so morali agenti prometne policije, ki so urejevali promet skozi 3 in pol metre širok hodnik med prevrnjeno prikolico in robom ceste. Prišli so tudi gasilci, katerim se je posrečilo po skoraj sedemurnem delu spraviti prikolico na kolesa. Šofer fiata se seveda ni ustavil in je nadaljeval pot, kot da se zadeva njega ne tiče.

—«»—

Trije nesrečni vespisti

Z večjo pazljivostjo bi 41-letni Silvano Just iz Ul. Baiamonti lahko opazil na filobusu št. 19 rdečo lučko «stopa». Tako bi se lahko tudi on ustavil ali pa ga prehitel. Toda mož je bil zaverovan v svoje misli in je s svojo vespo, s katero je vozil po Ul. Flavia proti Miljam, treščil v ustavljen filobus. Naravno je, da je Just odletel na tla, in ker se je potolkel, je moral z rešilnim avtom v bolnišnico, kjer so ga posebno zaradi možganskega pretresa pridržali s prognozo okrevanja v 10 dneh na II. kirurškem oddelku.

Isto bi se lahko reklo tudi o 24-letnem Adrianu Tieglu z Garibaldijevega trga, ki ni opazil, da je z desne strani in sicer iz Ul. Foschiatti (bivša Ul. Solitario), prihajal fiat 500, last Pietra di Mamba iz Ul. Gatteri. Zaradi tega je na Trgu stare mitnice nasproti trgovine s čevlji Donda treščil z vespo v avto. Tiegl je moral v bolnišnico, a ker njegove poškodbe niso bile nevarne, so ga odslovili.

Zdravniško pomoč je potreboval tudi Anton Kocjančič iz Ul. delle Docce, ki je v zgodnjih popoldanskih urah vozil z vespo po Ul. Rossetti. Na križišču z Ul. Alfieri je treščil v fiat 500, s katerim je Livio Fari nepričakovano zavil proti domu. Na srečo se Kocjančič ni dosti potolkel in tako se je lahko po razkuženju rane na bradi in prask po rokah in nogah vrnil domov.

OPERETA

Danes ob 21. uri bo na gradu Sv. Justa tretja predstava operete «Scugnizza» ob isti zasedbi. Prodaja vstopnic v Pasaži Protti.

Jutri pa bo druga predstava operete «Ciao! . . . Ciao! . . .» v isti zasedbi kot na prvi predstavi.

KINO

Excelsior 16.00 «Tisto noč», M. Demongeot, Jean Servais.
Fenice 16.00 «Mož iz doline», G. Montgomery, H. Stuart.
Arcobaleno 16.00 «Tri tujke v Rimu», Y. Monlaur, C. Cardinale.
Supercinema 16.00 «Venere greha», E. Bartok; mladini prepovedano.
Filodrammatico. Zaprto.
Grattacielo 16.00 «Laila, hčerka nevihte», Erika Remberg in J. Hansen.
Cristallo 16.30 «Osvojitev zapada», G. Cooper in J. Arthur.
Capitol 16.30 «Stalingrajski ujetniki», O. Hasse, E. Bartok.
Astra Roiano 16.30 «Ljubezenski dar», L. Bacali.
Alabarda 16.30 «Car», Kim Novak, Tyrone Power.
Aldebaran 16.00 «Tom in Jerry v 3. kolu».
Ariston 16.00 Glej poletni kino.
Aurora 16.30 «Zadeva Dreyfus», J. Ferrer.
Garibaldi 16.30 (poletni ob 20.15 in 22.00) «Znak zakona», H. Fonda, A. Perkins, B. Palmer.
Ideale. Zaprto
Impero 17.00 «Kastiljski kapitan», T. Power.
Italia 16.30 «Mačka», F. Arnoul, B. Wicki.
Moderno 18.00 «Junaki globin», Dan Dailey, J. Gregory.
S. Marco. Zaprto.
Savona 16.00 «Arizona», Western, W. Holden, J. Arthur.
Viale 16.00 «Smrtonosni fluid», S. Queen, A. Corseaut.
Vittorio Veneto 17.00 «Nevidna roka», M. Stewens, F. Farr.
Massimo 16.30 «Napad 4000 Apašev».
Novo cine. Zaprto
Odeon. Zaprto.
Radio. Zaprto.

LETNI

Arena dei Fiori 20.15 in 22.00 «10.000 spalnic», D. Martin, E. Bartok.
Arena Diana 20.00 in 22.00 «Delikaten zločinec», Jerry Lewis.
Ariston 20.30 «Petrolejska mrlica», C. Gable, S. Tracy, C. Colbert.
Paradiso (Ul. Molino a Vento 11) 20.30 «Dober dan, miss Dove», J. Jones, R. Stack.
Marconi 20.00 «Izziv», R. Schiaffino, J. Suarez.

IZLETI

IZLET SPD NA VELIKI SMAREN V TRENTO

V petek dne 14.8. odhod iz Trsta z vlakom ob 12.20. Iz Nove Gorice z avtobusom in prihod v Trento ob 21. uri. Naslednji dan skupinski izleti na Triglav, Log pad Mangartom, na Kriške pode, Vršič ali Jalovec.

Povratek v nedeljo 16. avgusta ob 12.30 iz Trente.

Vpisovanje in informacije v Ulici Roma 15, II. nadstropje.

—«»—

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 29. julija se je rodilo v Trstu 15 otrok, umrlo je 8 oseb, porok je bilo 13.

POROČILI SO SE: prodajalec Pietro Monteduro in delavka Maurina Zaro, agent civilne policije Bruno Bassanese in gospodinja Amalia Chinelli, livar Ennio Lenarduzzi in gospodinja Giorgia Cobez, dijak Gennaro Musilli in dijakinja Maria Vita Cultrara, funkcionar ministrstva Sergio Valacchi in gospodinja Claudia Sanzin, kapitan dolge plovbe Vinicio Drago-Gabrielli in uradnica M. Antonia Zacchigna, sodar Vincenzo Scommegna in gospodinja Mariagrazia Moruzzi, inženir Claudio Locandieri in gospodinja Enrichetta Bonetti, visokošolec Giuseppe Gamboz in uradnica Renata De Luca, pek Silvio Dodini in gospodinja Marisa Bilic, slaščičar Francesco Pierini in prodajalka Carmen Grassi, delavec Giovanni Figelli in točajka Norma Palčič, kancilist Michael A. O'Leary in gospodinja Giuseppina Umari.

UMRLI SO: 87-letna Caterina Legac vd. Drexler, 60-letna Valeria Frommel por. Pison, 64-letna Santa Depangher por. Vicig, 64-letna Lucia Deponte por. Voltolina, 72-letna Amalia Drioli por. Pertot, 67-letni Pietro Serrabotti, 46-letna Giovanna Dusman por. Iclussich, 55-letni Karel Milkovič.

—«»—

NOCNA SLUŽBA LEKARN

**Cipolla, Ul. Belpoggio 4;

W. S. MAUGHAM

Kitajska arabeska

(Črtica iz zbirke «On a chinese screen»)

Tam, v megli, ogromen in veličasten, nem in posasten, stoji veliki kitajski zid. Opamljen, nebrižen kakor narava, ki ga obdaja, se vzpenja po strmih pobočjih in polzi v globine dolin. V rednih razmakih stoje grozeči mračni opazovalni stolpi, cokati in togi Kakor vojaki na straži. Milijone človeških življenj so žrtvovali zanj, vsak njegov veliki sivi kamen nosi sledove krvi jetnikov in parijev. Neusmiljeno se utira pot sredi divje prirode velikega pogorja, vije se drzno in smelo na svoji poti, ki pelje v najbolj oddaljene azijske pokrajine, sredi popolne tišine, tajinstven, kakor mogočna carstva, katera je čuval.

Tam, v megli, ogromen in veličasten, nem in posasten, stoji veliki kitajski zid.

Prijeten je pogled, ko pri-lić vidite kulija, ki nosi po cesti svoje breme. V svojih capah, v katerih se prelivajo vsi odtenki modre barve od indiga do turkizne in najnežnejše sinjine, on se prilagaja pejsažu, se staplja z prirodo, ko s težavo vleče svoj tovor po ozki stezi sredi riževih polj, ali se vzpenja po zelenem griču. Kratek jopič in hlače tvorijo njegovo obleko in če je njena barva, ko je bila nova, bila enotna, mu še na mislel ne pride, da bi jo zakrpal z ostanki. Vzame, kar mu pride pod roko. Velik slamnik z upadljivo širokim ravnim krajcem, podoben temu gasilca, mu ščiti glavo pred soncem in dežjem. Kolona kulijev se bliža. Stopajo v gosjem redu, z obramnico na ramenih, iz katere visi na vsaki strani težak tovor. To je slikovit prizor. Zabavno je gledati lepe odseve njihovih postav v vodi riževih polj. To so veseli in odkriti ljudje, bi sklenili, da vas niso vedno učili, da v vzhodnjakih vidi le nekaj tajinstvenega in nedoumljivega. Če jih prenehate, ko počivajo poleg semena pod smokvo ali v bližini obcestnega oltarja, sedite in veselo kramljajo, poskušite dvigniti njihov tovor, ki ga dnevno prenašajo preko trideset milj daleč, in boste občudovali njihovo odpornost in silo duha. Če pa boste izrazili to svoje občudovanje starim Kitajcem, vas bodo presenečeno pogledali in zmigaje z rameni vam bodo odgovorili, da so kuliji vprežna živina, ki vleče svoj tovor že dva tisoč let, da generacije v generacijo, zato ni nobeno čudo, če to delajo z veseljem. In tudi vami boste ugotovili, da zadenjajo s tem delom že v dni mladosti, kajti srečali boste otroke z obramnico, pognjene in opletajoče pod težo košar, napolnjenih z zelenjavo.

Dnevi se daljšajo, vročina pripeka. Kuliji sedaj korakajo goli do pasu. Toda — kadar se kateri od njih ustavi in počije, odloži breme na tla in stoji na mestu s pognjem pod obramnico, boste videli silno bitje njegovega upehanega srca, jasno in razločno, kakor pri predavanju na univerzitetni kliniki. Tesnoba vas obhaja, ko jih tako gledate. Pogled vam obstane na hrbtih kulijev. Skozi dolga leta je dnevni pritisk obramnice zoral v njih globoke, rdeče brazde.

Včasih so te brazde žive rane, neobvezane, ki se drgnejo ob lesu in krvavijo. A kar je še bolj čudno, je to, da se na hrbtu često pojavi koboklina podobna grbi, ob kateri sloni obramnica, kakor bi narava hotela prilagoditi človeka krutemu delu, ki mu je bilo vsiljeno. Pokakujoče srce in skeleče rane, mrzli dež in žgoče sonce se morejo zadržati kulijev, ki nenehno korakajo od zore do mraka, iz leta v leto, od rane mladosti do pozne starosti.

Tako capljajo pod bremeni, dokler ne pridejo na rob groba, kjer bodo končno tudi oni našli svoj mir. Tako večno korakajo, z napetim in sopihajočim obrazom, ne prehitro in ne prepočasi, vendar se naglo pomikajo naprej, s pogledom uprtim v tla iščejo mesta, kamor bodo stopili. Ne morete jih dolgo gledati, ker vas obhajata tesnoba in jalovo sočustvovanje

Na Kitajskem je človek vprežna živina. Kitajski mistik je zapisal:

«Živeti v mukah in nadlogah to tako kratko življenje in ne imeti moči, da bi zaustavili njegov tok, ali ni to resnično žalostno? Garati vse življenje in ne moči uživati sadov svojega dela, nato pa izcrpan nenadoma oditi neznamo kam... Ali ni to žalostno in strašno?».

Mihec in Jakec

— Orko dindjo, Jakec, pej kod hodeš tolko cajta? Po sveti se godijo vse sorte. Jen konference, jen obiski jen volitve, jen jest be se rad od teh reči kej pomenu jen tebe pej ni od nikjer. Kej si prou pozabu na nas?

— Znaš, sm biu u Niši gledat kaku kej pojejo jugoslovanski zbori. Je treba prou reč, de grejo forte naprej jen de delajo velike reči. Ki smo še mi! Sm biu prou kontent, de sm ta cajt namalo pozabu na vesoko politiko jen diplomatske štorje

— Ma prou štorje. Vidi, denmo reč, tam u Ženevi ne grejo nekamer naprej.

— Sm slišou, ja. Jen ke so vse taku strašansko na drobno premisleli, de bo ja za gvišno kej ratalo. So preštedirali, de miza more bet okrogla jen de Nemci ne smejo sedet zraven, ma namalo bol proč pr aneh drugeh mizah, zatu ke drugače ne bo neč ratalo. Ma tudi na to vižo ni blo neč. Jen pole so provirali prfina sez delovnimi kosilami, večerjami jen čaji. Jen so se začeli obiskavat na domi. Zdej dva, zdej tri. Jen tudi tu neč ne pomaga. So vselih zmiri tam.

— Je res, ja, de so provirali marsikej. Ma vsega pej ne. Ma pej če be provirali dent na sred mize anga škarpjona u špirti. Morbet be tu pomagalo? Stari ledje pravejo, de škarpjon u špirti pomaga za tolko reči.

— Ma te prosem, Mihec, ne stoj se delat bol šempio, ku si! Tle se gre za rešt mir, ti se pej delaš norca.

— Kej češ, sm štuf zmiri slišat, de se ne morejo na nobeno vižo dent dakordo. Ma ben dol u Siciliji se sliše lepe reči.

— Ja, tisti Milaco jem dela sive glave. Kaku so se demokristjani martrali, de be ga dobili na svojo stran jen so mi prfina ponujali, de ga bojo uani zvolili za predsednika, samo de be uani lahko brez skrbi komendirali. Ma uan ni tou neč slišat. Jen zdej je pej vselih predsednik na Siciliji, ma brez njeh jen proti njem. Al čekirajo zdej u Rimi!

— Kej čekirajo! Zeleni so, zeleni od fote.

— Sej, sej! Ku za naleš so preci dali vedet, de Siciljanci ne bojo smeli naredet tiste hiše u Taormini, kamer be mogli jegrat gospudi za dnar.

— Ma znaš, de se tisti Siciljanci jen tisti njeh Milaco dosti upajo. Sej se spouneš, de je reku Santo Uficjo, de se nobeden ne smej neč mešat ses komunistami jen socjalistami. De je tu velek greh. Jen Milaco se pej dela, ku de ni neč. Ma jest rečem, de tu ne bo dobro za Milacata. Boš vidu, de bo pršu kašen štrf. Tam jemajo, denmo reč, tisti vulkun Etno. Lahko se zgodi, de bo začnu mečat ven kašno lavo, al pej lahko nardi prfina potres. Zatu ke Vatikan jema veliko muč.

— Ti, Mihec, se zmiri kej bojiš. Ma letos, ke je velika vročina, te je mogla udart u glavo. Zatu taku govoriš. Jest be te svetvou, de be se šou namalo preluftat. Vidi: u nedelo bojo jemeli u Bazovici an praznik, ke je šesdeset let, odkar so nardili društvo Lipa. Boš šou gor z mano dihat frišen zrak de se ti namalo ohladi glava. Na vrti pr društvi je prou lepa senca jen jest sm gvišen, de te bo dobro strilo.

— Ja, ma bojo nazaj kašni peuski zbori?

— Se zna, de bojo! Jen kej je pole? Je zmiri lepše poslušat ano lepo naše petje ku se intrigirat sez naumnostmi od diplomatou al pej od demokristjanou.

— Ben, tu pej jemaš prou. Alora pridem!

Da nam bo nekoliko laže v neznosno vročih dneh

Ohranjevanje živil tudi brez hladilnika - Smotrna uporaba ventilatorja - Sicer star, vendar učinkovit način borbe proti mrčesu - Recept za dobro svežilno pijačo

Dnevi so se začenjali sicer krajšati, vendar je vročina še vedno huda in vse kaže, da bo še dolgo trajala, kar pa je normalno, saj še nismo niti v avgustu. Pri taki vročini si delovna ženska, pa naj bo samo gospodinja ali še bolj delavka-gospodinja, skušala pomagati, da ji bo vročina kolikor toliko prizanesla. Kako? Gospodinja si bo v vročih dneh pomagala s tem, da bo čim manj kuhala na štedilniku. S tem sicer ne mislimo reči, da naj družino pošlje v restavracijo, nasprotno, skušala bo pripraviti čim več hladnih jedi, ki bodo enakovredna drugim in ki jih bo tudi družina v tej vročini raje uživala in ji bodo enakovredno teknila.

Druga nevšečnost v vročih dneh je mrčes. Ne bomo obujali spominov na dobo pred DDT, vendar se še vedno najdejo legla mrčesa, predvsem muh in komarjev, ki pokvarijo marsikatero spanje, marsikateri počitek. Zato naj bo kuhinja čim bolj čista, hrana naj bo varno spravljena ali vsaj pokrita s tancico. Kak stotak za razkuževalna sredstva se bo v razpoloženju družine dobro obrestoval.

Posebno v onih dneh, ko ne zaveje niti sapica, nam veliko pomaga ventilator. Imamo sicer odlične ventilatorje, ne znamo pa jih pravilno izkoriščati. Ventilator praviloma postavimo v bližino oken ali vrat, ker nam tako sproti ohlaja zrak, ki prihaja od zunaj. Če je vročina prav neznosna ožmemo v mrzli vodi rjuho in jo obesimo na okno. Ventilator pa postavimo v bližino dveh velikih posod, ki jih napolnimo z mrzlo vodo. Še enkrat bomo omenili komarje. Zvečer ne prižigajmo luči, preden ne zastremo oken. Drugače pa si pomagajmo z DDT in drugimi pripomočki. Sicer star, pa še vedno učinkovito sredstvo proti komarjem je tudi sledeče: Na nočno omarico postavimo krožniček, na katerega smo kanili le nekaj kapljic cedrovega olja. Vonj komarjem uzaja in jih privabi.

Sedaj pa še nekaj drobnih nasvetov: V vročih dneh se ti mleko ne bo pokvarilo, če ga boš takoj zavrela in nato še vročega prelila v prsteno posodo, ki jo boš potopila v večjo posodo polno sveže vode. Če pa hočeš dlje časa ohraniti nepokvarjeno surovo mleko, ga pusti v zaprti steklenici, ki jo prav tako potopiš v veliko posodo z mrzlo vodo. Še bolje bo, če boš steklenico pokrila s flanelasto krpo, ki pa bo ovlažena in katere konci bodo segali v vodo.

Vsi ti nasveti seveda veljajo za družine, ki si niso mogle še omisliti hladilnika. Ker pa vemo, da je še veliko družin brez hladilnika, bomo s takimi nasveti nadaljevali.

Če hočemo, da nam čajno maslo ostane trdo in sveže, napravimo takole: Napolnimo do tri četrtine prsteno posodo z mrzlo vodo. Preko nje položimo drobno kovinsko mrežico. Nanjo pa položimo maslo. Vse skupaj pa pokrimo s krpo, ki smo jo namočili in ožeti. Konci krpe pa naj segajo v vodo, ki jo vsak dan menjujemo.

Še ena za vroče dni: Da se ne bomo stalno zalivali z vodo, si bomo raje privoščili svežilno in zdravo pijačo: gospodinja bo izbrala nekaj breskev, po možnosti tistih, ki se ločijo od koščice. Nato jih bo olupila, razpolovila in dala v skledo. Nato potresla po njih 4 žlice sladkorja, nakar bo pustila vse to stati eno uro. Medtem bo zavrela dva kozarca črnega vina, v katerega bo dala še nekaj cimeta. Nato bo breskve in vino kuhala še 10 minut. Ko bo vse to pripravljeno naj pusti vse to, da se posteno ohladi in breskvin kompot z vinom bo izredno svežilen.

HOROSKOP ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Nepredviden predlog vas bo spravil v zadrego.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Preden niste vprašali za svet ali pristanek osebe, ki vam pomaga, ne začenjajte nobene večje dejavnosti

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Znalo bi priti do finančnih motenj, zato pazite na vsak strošek.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Ker bi se radi ponašali, si kopičite tudi delo, ..i mu niste kos.

LEV (od 23. 7 do 22. 8.) V ljubezenskih zadevah bo vladala popolna harmonija, ne bi pa mogli enako trditi za poslovno življenje.

DEVICA (od 23. 8 do 22. 9.) Ne spuščajte se v prepire, ker boste nastradali.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Veliko vam bodo obljubljali, obljube pa ne bodo zalegle.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Razčistili boste stvar, ki vas dolgo mučí in ki vam je zavirala pot k napredku.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Delo bo šlo od rok, zato nadaljujte po tej poti.

KOZOROG (od 21. 12 do 20. 1.) Naj ne vplivajo na vas pogledi starejših ljudi, kajti sicer boste ostali na mestu.

VODNAR (od 21. 1 do 19. 2.) Ne bojte se prevzeti bolj zveganega dela, ker vam zvezde danes veliko obetajo.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Delo se bo mudilo, volje pa ne bo. Potrudite se, da se ne boste kesali. Tudi drugim bo vaša vnema koristila.

Puljski festival

Jutri je na vrsti Babičev film «Tri četrtine sonca»

Jutri bo na programu šestega puljskega festivala jugoslovanske kinematografije film «Tri četrtine sonca», ki ga je za ljubljanski «Triglav-film» režiral umetniški vodja tržaškega SNG Jože Babič. Za film vlada precejšnje zanimanje, posebno ker so prvi dnevi festivala šli mimo v dokajšnjem monotonem vzdušju, razen za že uveljavljeni film «Vlak brez voznega reda». To velja za umetniško vlat letošnje jugoslovanske filmske proizvodnje, ki se prikazuje v Pulju, kajti sicer je v Pulju vse drugače kot monotono. Včeraj so na pr. morali spremeniti program, kajti «Beli vrag» Riccarda Fredde ni bil pravočasno končan, kot so upali in tudi v zvezi s filmom «Sam», ki ga je za beograjsko podjetje «Avala-film» režiral Vladimir Pogačić, je prišlo do zapletljajev.

Sicer pa je takih obrobnih dogodkov tu več in ti nas zanimajo le toliko, ker so odraz internih teženj, potreb in možnosti jugoslovanske kinematografije in ker se posredno odražajo v realizaciji jugoslovanske filmske ustvarjalnosti. Neposredno nas bolj zanima kakovost prikazanih filmov.

Prvi film «Osma vrata», s katerim se je lanskoletni zmagovalec Tanhofer predstavil prvi večer, je občinstvo in kritiko dokaj razočaral. Po scenariju je film premalo širok, v izvedbi pa bolj tehnicističen. Občinstvo je film sprejelo dokaj hladno, verjetno pa tudi pod vplivom dejstva, da je od lanskega zmagovalca pričakovalo veliko več.

Drugače pa je puljska filmska publika sprejela Nanovičev film «Pogon-B». Splošna ocena sicer ne govori o nekem novem, letošnjem «odkritju», vendar pa drži, da je «Pogon-B» najboljši dosedanji film režiserja Nanoviča, ki je za ta film napisal tudi scenarij. Delo niti ni napravljeno z nekimi velikimi zahtevami in pretenzijami, vendar se v njem zasledijo povsem žive slike jugoslovanske sedanjosti. Prizvok komedije, ki je v Nanovičevih filmih tako rekoč nujen, pa predstavlja določeno osvežitev. K temu je pripomogel predvsem glavni igralec Pavle Vujišič in lik Mane Karakasa, ki je eden najbolj življenjskih od vseh dosedanjih likov v jugoslovanskih filmih. Za ta lik ve-

(Nadaljevanje na 5. strani)

ZAKAJ JE ZNAČAJ MOŠKEGA TAKO RAZLIČEN OD ŽENSKEGA

Po sledi hormonov v krivulji moške in ženske seksualnosti

Pri moškem poznamo le eno vrsto hormonov, pri ženski pa imamo dva tipično ženska hormona in tudi moške hormone - Vpliv hormonov na fizični in duševni razvoj človeka, predvsem ženske, ki je bolj zapleten

Novi izredni uspehi na vseh področjih znanosti so nekako zasenčili pomen odkritja hormonov, teh čudovitih proizvodov žlez z notranjim izločanjem, ki delujejo v človekovem organizmu kot neizčrpen vir energije in vsestransko vplivajo na njegov razvoj, na njegovo izoblikovanje in na razne funkcije. Odkritje hormonov je epohalnega značaja, ker je iz korenin spremenilo mnoga naša dojemanja o človeku. Moremo reči, da skoraj ni človeške dejavnosti, ki bi je ne mogli označiti tudi kot posledico dejavnosti hormonov. Hormoni pojasnjujejo marsikateri pojav v nas, kajti človek je vse življenje to, kar iz njega napravijo hormoni. Veriga dejanj in stranskega početja, veriga vplivov in sovplivov v zapletenem hormonskem mehanizmu je že skoraj v celoti proučena, vendar se še nadalje odkrivajo nove zveze, novi odnosi.

In tako se je prišlo do spoznanja, da so hormoni sposobni na vsakem področju človeškega življenja vplivati na razvoj, na uravnavanje in na vsklajanje dejavnosti in razvoja; ugotovilo se je, da delujejo posamič, še pogosteje pa v nekakšni skupni in čeprav zapleteni, vendar mogočni akciji.

Oba spola, moški in ženski, že od rane mladosti spadata v vseh svojih oblikah in funkcijah pod oblast številnih hormonov. Ni organa niti tkiva, ki bi ne bil pod njihovim vplivom. Vendar moramo takoj podčrtati, da je priroda to dejavnost različno razporedila. Zato se moški glede tega močno razlikuje od ženske, posebno na področju seksualnosti, o čemer nameravamo tu podrobneje spregovoriti.

Normalno doživlja moški vpliv hormonov na tem področju pretežno v obliki zadovoljevanja, prijetnosti in vedrosti. Ženska pa vpliv hormonov na istem področju doživlja povečini v nekakšnem iznenadenju, nelagodnosti, neprijetnosti, pobitosti, celo v obliki bolečin in nevarnosti, kar je dalo nekaterim povod, da zgrešeno govore o njeni «biološki tragediji».

Ko se pri moškem vzpostavi seksualnost, se njena pot po pubertetnih kolebanjih in krizah nadaljuje v premočrti krivulji navzgor, dokler se ne začne spuščati v odnosu na starost in nato ugasne. Včasih ohrani moški značilnosti svoje spolnosti do visoke starosti, le da doživlja v starih letih običajen proces biomorfoze, to se pravi izumiranja.

Pri ženski pa pot seksualnosti sestoji iz stalnega nihanja in kolebanja, stalnih plim in osek, od izrednih zahtevnih momentov do nekakšne obmrlosti, celo občasne invalidnosti, dokler na koncu, še v najboljših letih, ne doživi globoke krize, pravega potresa zaradi prenehanja dejavnosti spolnih žlez

Ženska dočaka svoje staranje, svojo biomorfozo, kot bitje, v katerem je eden izmed važnih organov prenehal živeti. Po klimakteriju ženska deloma preneha biti ženska, kar je pogosto vzrok globokih pretresov v njeni psihi.

Pri moškem do takšne krize ne pride. Še več. Prenehanje dejavnosti spolnih žlez se včasih odraža s povečano dejavnostjo nadledvičnih žlez, ki izločajo moške hormone. S prenehanjem svojega ženskega življenja doživlja ženska tudi nekakšen premik v področje moške spolnosti, k tako imenovani maskulinizaciji, ki se odraža v povečani dlakavosti, v nižjem glasu in seveda tudi v spremembi miselnosti. Moški pa se postara brez tega premikanja v področje nasprotne, to je ženske spolnosti in ostaja le moški, katerega spolna sila pa z leti postaja vedno bolj siromašna.

V zreli ženski prevladujejo predvsem ženski hormoni. Teh hormonov sta pri ženski dve vrsti, dočim ima moški le eno vrsto hormonov, tako imenovani hormon testosteron. Pri ženskah pa imamo hormon vrste estron in njemu nasprotno delujoč progesteron.

Pri zreli ženski pa ne delujeta le ti dve vrsti ženskih hormonov. Predvsem moramo reči, da so njeni, to je ženski hormoni stalno v odnosih s hormoni male žleze na spodnjem delu možganov, hipofize, ki spodbujajo in usmerjajo dejavnost jajčnikov, ti pa s svoje strani, s svojimi hormoni, zavirajo dejavnost hipofize. Vsemu temu je treba dodati še zelo važen delež, ki ga ima tako imenovana skorja nadledvične žleze, ki prav tako proizvaja spolne hormone. Iz tega vidimo, da je vloga in posebnost hormonov pri ženski mnogo bolj zapletena kot pri moškem. Toda ta zapletenost postane še bolj zapletena, ko zvemo da ženske žleze morejo izločati poleg svojih ženskih hormonov tudi moške hormone, ki imajo pri ženski v določenih procesih fizičnega in tudi psihičnega izoblikovanja odločilno besedo. Ženska postane popolna ženska le pod vplivom ženskih in moških hormonov.

Ko pride pri ženski do zanositve, do nekakšne biološke prisaditve novega življenja v njen organizem, v njeno življenje, se v njeno hormonsko bilanco vrine novo razmerje: v jajčniku se razvija rumeno telesce, ki izloča progesteron, v maternici pa se razvija nov večstransko hormonotvorni organ, ki ga drugače poznamo pod strokovnim imenom posteljica; v hipofizi pa pride do globokih sprememb v tako imenovanem regularnem ali celo regulativnem sistemu. V času nosečnosti pa pride tudi v drugih žlezah z notranjim izločanjem do večjih in važnejših sprememb.

Te globoke telesne spremembe v ženskem organizmu, začenši od mesečnega perila do zanositve, poroda, dojenja in klimakterične krize, povzročajo spremembe tudi v njeni psihologiji. Ženskega duha prevevajo tedaj občutki in razpoloženja, ki jih moški v svoji več ali manj ustaljeni seksualnosti ne morejo dojeti, niti si jih razložiti. Iz tega nastajajo pogosta nesporazumi.

Žensko je torej treba razumeti, posebno zaradi sprememb v duševnem razpoloženju v nihajoči krivulji njene seksualnosti z globokimi padci v dobi nosečnosti in še večjimi padci po klimakterijski krizi, ter s premikom proti moški polarizaciji v dobi starosti. Ti pojavi se namreč močno odražajo tudi na izvenseksualnem življenju ženske, namreč pri njenem gospodinjskem delu, v družbi, v delu nasploh itd.

O tem bi morali moški voditi mnogo več računa pri ocenjevanju njenega početja.

PROF. DR. ALEKSANDER KOSTIĆ

Z odkritja spomenika Mariu Maganji

Zgoraj spominska plošča Mariu Maganji, v sredini svojci in predstavniki oblasti ob odkritju spomenika, spodaj množica med svečanostjo (Foto M. Maganja)

V okviru svečanosti, ki so jih v LR Hrvatski imeli v nedeljo in ponedeljek v zvezi z dnevom vstaje in 40. obletnice ustanovitve KP, so v naselju Podpičan pri Labinu odkrili tudi spomenik tržaškemu antifašističnemu borcu Mariu Maganji, o katerem smo pisali že v naši nedeljski izdaji. Spominska svečanost, ki jo ilustriramo s slikami, je bila nadvse slovesna, hkrati pa tudi prisrčna. Na kraju, kjer so se pred tolikimi leti vodile borbe s karabinjersko posadko, se je zbrala velika množica. Svečanost se je pričela s ponazoritvijo napada na karabinjersko vojašnico, nato je spregovoril najprej tajnik občine Podpičan Alojz Ružič, za njim je govoril podpredsednik občinskega odbora Josip Marcan. Kot tretji je spregovoril sekretar okrajnega komiteja ZK za Pulj Leo Smokovič, vsem pa se je zahvalil predstavnik koprske okrajne zveze borcev Vid Vremec.

Spomenik, ki stoji na istem mestu, kjer je Mario Maganja v času borbe padel, so nato obsuli z venci in šopki cvetja, ki so ga podarili svojci in prijatelji padlega in predstavniki oblasti in združenj. Na svečanosti je nastopil tudi pevski zbor koprske «Svobode» in domača godba na pihala.

Občinski odbor je ženi pokojnega partizanskega komandanta, ki je še z nekaterimi sorodniki in prijatelji pokojnika prišla iz Trsta na svečanost, podaril spominsko knjigo o narodnoosvobodilnem gibanju v Istri, pokojnikovemu očetu, ki živi v Ameriki, pa enako knjigo in veliko sliko Podpičana.

Vedno lepa in privlačna Opatija

Bluze so ponovno v modi

Bluze so letos zopet v modi. Modo je pravzaprav začela znana pariška šivilja Chanel. Bilo je še v zimskih mesecih tega leta, ko je pokazala na svoji modni reviji kostume, pod katerimi so manekenke nosile lepe bluze v enaki ali pa v svetlejši barvi kot kostum, oziroma podloga kostuma. Spomladanska moda je bila že polna lepih bluz, ki so polepšale še tako resne kostume in dvodelne obleke. Tako so se ženske zopet privadile bluzi in danes je to oblačilo pravzaprav glavni del ženske garderobe

Seveda niso to takšne bluze, kot smo jih bile vajene že dolga leta. Te bluze nimajo navadnih ovratnikov, to je moških ovratnikov ali pa «baby» ovratnikov; tudi nimajo dolgih rokavov ali pa so brez rokavov, kot smo jih bile vajene nositi vsa zadnja leta.

Ne, sedanje bluze so čisto nekaj drugega. Sedanje bluze predstavljajo poglavje zase. S primernim krilom ali kostumom lahko tvorijo tudi najbolj elegantno oblečilo

Torej omislimo si bluzo! Ni potrebno, da bi bila ta bluza bela; nasprotno, v modi so barvaste bluze iz svile, platna, šifona in tvila in iz živopisanih umetnih svil. Po modni hiši Chanel se je za bluzo navdušil tudi pariški ustvarjalec mode Guy Laroche, ki je opremil vse svoje kostume in dvodelne obleke z enostavnimi, vendar lepimi in mladostnimi bluzami. Zadnjo besedo v modi bluz je rekel še znani modni ustvarjalec Cardin, ki je uvedel modo «hula-hoop» ovratnikov. Vse bluze Cardina so iz svile ter so napravljene v raznih živih barvah: od temnoplave do zelene, živordeče, rjave, rumene in vijoličaste. Barve niso torej pastelne, temveč so v temnejših odtenkih. Te bluze nosimo z ravno krojenimi belimi krili ali pa vsaj s krili svetlejše barve. Gre za bluze, ki so v resnici pravzaprav že jopice ter se ne oprijemajo života, temveč padajo ravno, kot moške srajce. K takšnim bluzam spadajo tudi ogrlice iz umetnih biserov in kamnov, ki so lahko bele, pa tudi v barvi bluze. Iste bluze lahko nosimo tudi s kostumi. Posebno primerne so bluze s «hula-hoop» ovratniki, ki jih lahko nosimo h kostumom brez ovratnika.

Bluze iz tvila so vedno v temnejših barvah. Lahko jih napravimo s klasičnim ovratnikom, ki ga zvežemo s široko pentljo. Ameriške ženske zelo rade nosijo takšne bluze iz tvila; posebno so jim všeč bluze z majhnimi belimi vzorci na črni podlagi, ki jih nosijo k belemu krilu.

Za poletje so najbolj primerne črtaste bluze. Bolj ko so črte živopisane, bolj bo bluza mladostna in sveža. Lahko jih nosimo s hlačami, pa tudi z belim krilom ali pa kot dopolnilo k poletnemu kostumu. Celo kot večerno oblačilo so take bluze zelo primerne. Treba je le izbrati prave barve in pravilni kroj.

Kot zadnje naj omenimo še bluzo iz organdisa, ki je letos zopet v modi. Takšna bluza ima široke rokave, globok izrez ter jo bodo prav gotovo rade nosile vse ženske. Naj še poudarimo, da bo takšna bluza vedno bela ali vsaj svetlejše barve.

ČASU PRIMEREN DVOBOJ

Goriško-beneški dnevnik

Živahna gradbena dejavnost v števerjanski občini

Za tri nova šolska poslopja bodo potrošili 17 milijonov lir

V tej vsoti je všteto popravilo sedanje osnovne šole - Napovedana je tudi avtomatična telefonska povezava z mestom

V števerjanski občini že dosti časa niso toliko gradili kot v tem času. Občinska uprava je dosegla, da je država financirala številna javna dela, in sicer gradnjo treh šolskih poslopij, ki bodo, ko bodo dograjena, povsem zadoščala potrebam te razkropljene in majhne slovenske občine.

Gradijo naslednja poslopja: vrtec v Števerjanu poleg osnovne šole gradi podjetje Milanese. Poslopje bo imelo tri velike prostore in bo stalo 6,8 milijona lir. Za ureditev poslopja osnovne šole no namenili dva milijona lir. Dela so zaupali podjetju Marega. Gradnjo osnovne šole na Valerišču so izročili podjetju Luigi Zoff. Poslopje bo imelo dva razreda in bo stalo 4,8 milijona lir.

Poslopje osnovne šole na Jazbinah je že pokrito. V kratkem bodo vzidali še zapirala. Šola bo imela eno učilnico in bo stala 3,5 milijona lir.

Skupno je država izplačala nad 17 milijonov lir za zidanje in popravilo šolskih zgradb. Občinska uprava je dobila denar na podlagi zakona 645 od 9. avgusta 1954. leta, ki predvideva izredne finančne ukrepe za gradnjo šolskih poslopij.

Gradnja otroškega vrtca in osnovne šole na Valerišču se je pričela pred kratkim. Dogradili so komaj temelje, sedaj pa se pripravljajo, da bodo iz montažne opeke napravili ploščo nad kletjo. Poslopje osnovne šole v Steverjanu bo temeljito popravljeno. Zamenjali bodo podove, popravili zidove, poslopje pa v celoti prepleskali, tako da bo prijetnejše za tiste, ki ga obiskujejo. Občinski svet bo z denarjem, ki je namenjen za osnovno šolo na Valerišču, nakupil šolsko opremo za šolo v Steverjanu.

Čeprav so gradbena dela šele v začetni fazi, bodo po predvidevanjih občinskih predstavnikov šole dokončane še v tem letu, tako da bodo imeli v prihodnjem šolskem letu otroci pouk v novih zgradbah.

Na koncu naj pripomnimo, da pripravlja TELVE avtomatično telefonsko zvezo med Gorico in štirimi telefonskimi naročniki v Steverjanu. S to novo zvezo bodo števerjanski naročniki neposredno povezani z mestnim omrežjem in nekaterimi okoliškimi občinami, kot so Sovodnje, Moša, Kaprива itd.

—«»—

Prednostna lestvica za stanovanja IACP v Ul. Gelsi

Upravni svet ustanove za ljudske hiše v Gorici je sestavil naslednjo prednostno lestvico za 20 novih stanovanj v Ul. Gelsi.

Pellegrino Ballandini 142 točk, Alfredo Bais 141 točk, Renzo Venturini 137 točk, Amalia Rogantini 135 točk, Stanislao Toplicar 134 točk, Rodolfo Sfiligoj 133 točk, Clemente Craselli 132 točk, Romano Brandolin 130 točk, Maria Kavcic 129 točk, Michele Bragonetto 128 točk, Valentino Favero 127 točk, Giovanni Anconetti 126 točk, Vittorio Zucchiatti 124 točk, Carmelo Lo Bello 123 točk, Antonio Iacumin 121 točk, Antonio Stanic 121 točk in Antonio Mrakic 120 točk.

Izbrani so bili še Dario Bresigar 118 točk, Umberto Nocchi 118 točk, Mario Giacomelli 118 točk ter Francesco Muto s 118 točkami.

Stanovanja, ki so namenjena organom javne varnosti in orožnikom, so bila dodeljena Francescu Corchii Raimondu Pittinu in Vincenzu Felicianu.

—«»—

S koso se je urezal v desno nogo

Ob 9,30 so sprejeli v bolnišnico Brigata Pavia 29-letnega Danijela Terčiča iz Podsabotina št. 11 (Jugoslavija). Terčič je včeraj zjutraj bil pri bratrancu Edvardu Rodigonu na Oslavju in mu pomagal pri košnji. Pri tem se je močno urezal v desno nogo. V bolnišnici bo moral ostati 20 dni.

—«»—

Neurje in strela v Trčmunu

Nevihta, ki je divjala v preteklih dneh v dolini Nadiže, je v Trčmunu povzročila precejšnjo škodo v stanovanju gospe Marije Trinko. Med hudim nalivom je strela udarila v hišo in poškodovala električno napeljavo, okrušila omet in razbila nekaj okenskih šip. Pokvarjenih je bilo tudi precej strešnikov, kajti strela je udarila v streho.

—«»—

Jugoslovansko prvenstvo v hokeju na kotalkah

V četrtek 31. julija se bo pričelo na hokejskem igrišču v Novi Gorici jugoslovansko državno prvenstvo v hokeju na kotalkah. Tekmovanja bodo vsak večer s pričetkom ob 20. uri. Nastopilo bo pet najboljših jugoslovanskih klubov. Prvenstvo se bo zaključilo 2. avgusta.

Obvezno zavarovanje malih trgovcev

Zakonski osnutek mora sprejeti še parlament

Združenje goriških trgovcev je z zadovoljstvom sprejelo vest, da je ministrski svet odločil, da se morajo vsa mala trgovska podjetja, krošnjarji in razni posredovalci zavarovati proti raznim boleznim in nezgodam. Zakon bo postal veljaven, ko ga bosta odobrila poslanska zbornica in senat. Z novo odredbo bo dobilo potrebno podporo okrog 2 milijona novih vpisancev ter njihovih družinskih članov.

—«»—

Seja pokrajinskega odbora

Dva milijona lir za okrepitev živinoreje pokrajinske umobolnice

Pokrajina teži za tem, da ji ne bi bilo treba kupovati mleka od zasebnih mlekarjev

Na zadnji seji pokrajinskega odbora, ki je bila v torek zvečer pod predsedstvom odvetnika Culota, so sprejeli sklep, da bodo ponatisnili najvažnejša poglavja iz knjige F. Moisessa o vojnah med Benečani in Avstrijci v letih 1615-1617. Avtorjeva knjiga nosi naslov «Le guerre gradiscane» in je zanimiva, ker obravnava vojne, ki so bile točno tri stoletja pred prvo svetovno vojno. Knjiga je važna za spoznavanje zgodovine naših krajev. Objavo bo oskrbel zgodovinar Bozzi. V knjigi bodo objavili kakšnih 40 še neobjavljenih skic umrlega slikarja Gina de Finettija.

Stevilne občinske uprave, zlasti goriška in gradiška, ter goriška hranilnica so že sporočile, da bodo z gmotnim prispevkom omogočile izdajo te knjige.

Nato so prešli na upravna vprašanja. Odbornik Zaretti je sporočil, da so uredili šolski vrt tržiškega liceja in potrošili 300.000 lir. Odbor je potem sprejel naslednje sklepe:

izplačilo 1.6 milijona lir za dobavo mleka psihiatrični bolnišnici v prvi polovici tega leta, izplačilo 4,1 milijona lir za dobavo mesa prej omenjeni bolnišnici, 100.000 lir kot vsakoletni prispevek konzorciju za pogozdovanje.

Oprostili so podjetje Mattiroli, da bi plačalo jamščino za asfaltiranje pokrajinske ceste «Belvedere-Gradež», za katero je pokrajinska uprava potrošila 4 milijone lir.

Na predlog odbornika Fabrizia je odbor odobril nekaj nad 2 milijona lir za nakup osmih plemenskih krav, ki jih bodo dali kmetijskemu posestvu goriške umobolnice.

Napravili so tudi načrt, naj bi se to kmetijsko posestvo čimbolj okrepilo, zlasti pa naj bi se napolnili hlevi z živalmi dobre pasme. Izdelovalci načrta težijo za tem, da bi s povečanjem števila krav-molznic dosegli, da jim mleka v bodoče ne bi bilo treba več kupovati.

Predsednik je nato sporočil, da je bila 21. t. m. dražba za dobavo nafte za ogrevanje osrednjih pokrajinskih uradov v prihodnji zimi. Prijavila so se podjetja Mario Morassi, Guido Slataper in Olivo Primosic. Izbrali so podjetje Morassi, ki bo dobavil za 13,9 milijona lir nafte za ogrevanje centralne kurjave.

Na koncu so sejo pokrajinskega sveta, ki bi morala biti v soboto 1. avgusta, prenesli na ponedeljek 3. avgusta ob 20.30.

—«»—

«Obveščamo vse šolnike, profesorje in učitelje, da je Sindikat slovenskih šolnikov v Gorici prenesel svoj sedež v Ul. Contavalle 5, pritl. levo. Uradne ure so vsak četrtek in vsako soboto od 10. do 12. ure».

Čitajte in širite
PRIMORSKI DNEVNIK

Pismo iz Nove Gorice

1.181 milijonov din za preureditev in obnovo tovarne cementa v Anhovem

S tem bodo dosegli proizvodnjo 125.000 ton cementa in 6 milijonov kv. m salonita

Jugoslovanska investicijska banka je pred dnevi odobrila tovarni cementa in salonita v Anhovem, da začne s preureditvijo in obnovo obratov in drugih tovarniških naprav za proizvodnjo cementa in salonita. Modernizacija tovarne bo zahtevala 1 milijardo 181 milijonov dinarjev investicij, ki jih je banka zagotovila, obenem pa tovarni odobrila, da lahko črpa v ta namen do sedaj blokirana amortizacijska sredstva. Vsota odobrenih investicij kaže, da se s tem začenja eno najobsežnejših del za nadaljnje izboljšanje in povečanje industrijske proizvodnje v okraju. Po rekonstrukciji bo namreč tovarna lahko v celoti izkoriščala povečano zmogljivost, saj bo proizvedla letno 125000 ton cementa in 6 milijonov kvadratnih metrov salonita, ob prav malenkostnem povečanju števila zaposlenih.

S preureditvenimi deli so v tovarni že začeli, seveda v manjšem obsegu, ker so bili odvisni le od razpoložljivih lastnih sredstev. Sedaj pa bodo pospešili tako sklenitev pogodb za uvoz opreme kakor tudi gradbena dela.

Na pobudo delavsko prosvetnega društva «Svoboda» iz Anhovega, gradijo v Desklah s sredstvi, ki jih je v ta namen določil kolektiv cementarne tudi enega najlepših kulturnih domov v okraju. Zgrajen bo do srede septembra. Svojemu namenu pa ga bodo svečano izročili v nedeljo 20. septembra, ko bo dramska skupina «Svobode» uprizorila v novi dvorani Cankarjeve «Hlapce». Novi kulturni dom v Desklah bo ena do sedaj največjih kulturnih pridobitev prebivalstva kanalske občine, še prav posebno pomemben pa bo za člane velikega anhovskega kolektiva, ki je v ta namen žrtvoval približno 50 milijonov dinarjev — čedno vsoto, ki bo zadostovala za zgraditev in moderno opremo doma.

Sploh pa je opaziti letos iz dneva v dan živahnejšo gradbeno dejavnost. Občine, podjetja, pa tudi zasebni graditelji vlagajo iz leta v leto več sredstev za raznovrstne objekte. Največ seveda za stanovanja, da bi omilili občutno stanovanjsko stisko v gospodarskih in upravnih središčih okraja. Tako je na področju okraja letos že v gradnji kar 299 različnih objektov. Samo podjetja, ustanove in drugi investitorji družbenega sektorja finansirajo gradnjo 54 novih, večinoma šest-stanovanjskih poslopij, le v Idriji gradijo celo 30-stanovanjsko hišo.

Ustanove, podjetja in zadružne organizacije finansirajo tudi gradnjo 41 upravnih poslopij, skladišč (pretežno za kmetijske pridelke), garaž, delavnic, sušilnic in drugih gospodarskih poslopij. Zasebniki pa zidajo 105 eno in dvostanovanjskih hiš.

V torek je odpotovala iz Nove Gorice na gradnjo avtomobilske ceste študentovska mladinska delovna brigada «Jožeta Mihevca». Sestavljajo jo srednješolci in nekaj univerzitetnih študentov. Za enomesečno delo na avtomobilski cesti se je javilo več študentov in študentk, kakor jih je lahko z brigado odpotovalo v Djunis pri Aleksincu. Pomursko - goriška brigada, ki je že petič proglašena za udarno, pa se bo vrnila z avtomobilske ceste jutri popoldne. Naše pridne mladince bomo pozdravili na postaji.

* * *

V Cerknem — znanem partizanskem središču — ki ga poznajo tudi vsi, ki so si že ogledali znamenito partizansko bolnišnico «Franjo», bo v nedeljo velika gasilska manifestacija. Ta dan organizira okrajna gasilska zveza, ki združuje že 34. po vojni na novo ustanovljenih društev, gasilski zlet. Ta zbor gasilcev bo združen s slovesnostjo, ki jo prirejajo gasilci iz Cerknega ob razvitju društvenega prapora.

S. J.

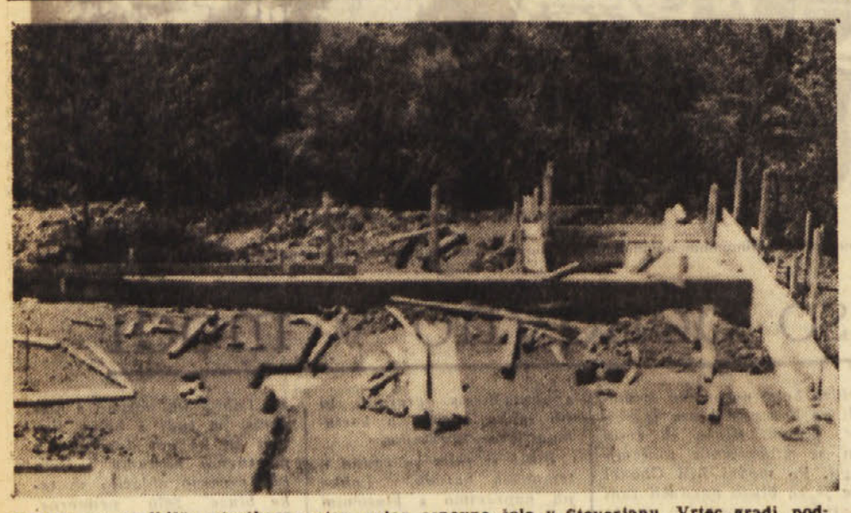

Pogled na gradbišče otroškega vrtca poleg osnovne šole v Steverjanu. Vrtec gradi podjetje Milanese, stal pa bo 6,8 milijona lir

Gradbišče osnovne šole na Valerišču. Gradi podjetje Zoff. Gradnja bo stala 4,8 milijona lir

DEZURNA LEKARNA

Danes je čez dan in ponoči odprta lekarna Alesani, Ulica Carducci št. 12, tel. 22-68.

—«»—

Kino v Gorici

CORSO. 17.00: «Dekle in samokres», R. Ray, M. Hammer.
VERDI: zaprto.
VITTORIA. 17.00: «Maygret vodi preiskavo», M. Manson, S. Titoess.
CENTRALE. 17.00: «Izziv desperadov», G. Ford, R. Scott.
MODERNO. 17.00: «Prepovedana pesem».

Opozorilo avtomobilistom

Ministrstvo za promet sporoča, da je v novih prometnih knjižicah za osebne avtomobile med drugim vpisano tudi število oseb, ki lahko sedijo na sprednjem sedežu vključno s šoferjem.

V prometnih knjižicah, ki so bile izdane pred 1. julijem letos, pa ni posebej navedeno, koliko oseb lahko sedi na sprednjem sedežu.

Zaradi tega morajo vsi, ki imajo take avtomobile, da lahko v njih sedijo na sprednjem sedežu tri osebe vključno s šoferjem, zahtevati od pristojnega inšpektorata za motorizacijo vpis tega podatka v prometno knjižico, če je bila ta izdana pred 1. julijem letos. Če gre za vozilo znane znamke (n. pr. Buick), tedaj se podatek o treh prednjih sedežih vpiše takoj, ne da bi bilo treba vozilo pregledati.

Če v prometni knjižici ni vpisan ta podatek, bosta na prednjem sedežu sedeli lahko le dve osebi vključno s šoferjem, ne gled na vlikost avtomobila.

Jasno je, da ne morejo zahtevati vpisa tega podatka lastniki malih in srednjih avtomobilov, kot na primer Fiat 600, Fiat 1100, Lancia Appia, Alfa Romeo Giulietta itd.

—«»—

Včeraj so pokopali nesrečnega Milkoviča

Včeraj popoldne je padel zastor na Milkovičevo zadevo. Mož, ki je stanoval v Gropadi, si je izbral prostovoljno smrt s skokom v globoko brezno «Jamendou», s čimer je alarmiral karabinjerje in nato še gasilce, ki so se morali precej potruditi, da so ga potegnili vsega razmesarjenega na površje.

Truplo nesrečnega Milkoviča so predvčerajšnjim prenesli v mrtvašnico bazovskega pokopališča, od koder so ga včeraj popoldne položili k večnemu počitku.

Iz sodnih dvoran

Tatvina, goljufije in hvalisanja ...ljubši od šila in kopita

Toda roka pravice ga je dosegla in sodniki so bili z njim zelo strogi - Ivana Maverja, ki je v umobolnici zaklal svojega bolnega sina, so psihiatri priznali za popolnoma umobolnega

44-letnega Francesca Consola, ki je menjaval stanovanja kot robce ali nogavice, pa ga je njegov «novi poklic» spravil nič manj kot v zapor in sedaj tudi pred stroge sodnike.

Console, ki je imel čevljarsko delavnico v Ul. Milano 3, je stanoval v isti ulici na št. 27 kot podnajemnik sedaj že pokojne Enrice Ciscato. Nevšečnosti pa so se začele zanj, ko ga je skušnjava napotila v ženskino spalnico, kjer je imela nekaj zlatnine. Ta je bila Consolu na srcu in ker je hotel priti do nje, se je v temi vtihotapil v tuj prostor in brskal. Toda služabnik Ciscatove ga je zasačil in da bi se Console rešil suma, je zlezel pod posteljo, kjer se je začel igrati s psico.

Zadeva je prišla na dan šele, ko je gospodinja opazila izginotje zlatnine. Consola je seveda takoj pokarala in mož, pa čeprav je priznal, da je bil v sobi, je tajil tatvino in istočasno obljubil, da bo škodo, ki jo je utrpela ženska, povrnil. Večjega dokaza krivde torej ni bilo treba in Ciscatova je nepoštenega podnajemnika prijavila policijskim organom.

To je bila prva kršitev zakona. Pri drugi, ki je nastala iz neokusne šale, pa so bili udeleženi kar trije in sicer Console, njegova sostanovalka Lucia Scarano vd. Antonicelli in brezposelni Enrico Luigi Jurcovich iz Ul. Pondares.

Jurcovich je vedel, da je Console stalno vlagal prošnje na ministrstva, da bi mu priznali kot bivšemu podčastniku fašistične milice in kasneje pripadniku republikanske vojske, pokojnino. Toda odgovora ni bilo od nikoder. Nekega dne pa je našel v špranji pod vrati čevljarske delavnice pismo finančne intendance, ki je vsebovalo plačilni nalog za pokojnine. Console je poslal svojo sostanovalko na pokrajinski zakladni urad, a tu so ženski plačilni nalog zaplenili. Že na prvi pogled je bilo jasno, da je ponarejen: prvič, ker je bil datiran v Trstu in ne v Rimu, kot je to v praksi in drugič, ker je bil na njem pečat, ki že zdavnaj ni bil več v rabi. Console se je seveda takoj šel pritožit, a pomagalo mu ni nič.

Šele čez nekaj dni se je zglasil pri njem Jurcovich, ki ga je obvestil, da je dospel plačilni nalog. Toda, ko je izvedel, da ga je Console že predložil v izplačilo in da so mu ga zaplenili, je prebledel in povedal, da je šlo za šalo. Jurcovich je bil namreč pred nedavnim zaposlen v skladišču finančne intendance in tu je na uradnem papirju, kamor je pritisnil prvi žig, ki mu je prišel pod roko, sestavil plačilni nalog. Posledica te šale je bila, da so bili vsi trije prijavljeni sodišču in sicer Jurcovich zaradi poneverbe uradnega akta, Console in njegova sostanovalka pa, ker sta skušala s pomočjo tega prida do denarja.

Tretja epizoda, ki je Consola spravila v zapor, pa je prav gotovo najhujša in je pripomogla k odkritju spretnega goljufa. Nekemu Pietru Scheru od Sv. Jakoba je ponudil v prodaj stanovanje v Ul. Giustiani št. 1 in tudi gostilno «Bisorta» v Istrski ulici. Pogoji so bili jasni: za stanovanje 1.700.000 lir v gotovini, za gostilno pa 2 milijona in pol. Scher je pristal na kupčijo in izročil možakarju na račun 3 milijone in pol. Stanovanja pa ni smel pogledati. Console mu ga je pokazal samo s ceste, medtem ko se za pogodbo o nakupu gostilne ni smel meniti z nobenim, niti s samim gospodarjem.

Ker pa do prepisa na njegovo ime ni hotelo priti in ker je Console vse skupaj sumljivo zavlačeval, ga je Scher, ki je že vohal sleparija, pobaral naj mu vrne denar. «Nimam pri sebi denarja» mu je prepričevalno odgovoril Console. «Imam sicer 5 ali 6 milijonov v blagajni karabinjerskega polkovnika Brunetti-ja v Vidmu.». Da bi ga potolažil pa mu je izstavil ček na 6 milijonov lir, vendar na njem ni bilo datuma zapadlosti. Ker je Console izginil brez sledu in ker s Scher ni znal in ni mogel pomagati, z menicno garancijo, je sleparja prijavil policijskim organom.

Policija je uvedla preiskavo in je odkrila, da je Console ogoljufal tudi lastnika bara v Istrski ulici št. 4 Donata Santeseja, kateremu je z obljubo, da mu preskrbi dovoljenje za prodajo superalkoholičnih pijač, izvabil iz žepa cel milijon lir. Pri tem se je hvalil, da je prijatelj s kvestorjem in najvišjim namestnikom kakor tudi s karabinjerskim polkovnikom itd. Ob neki priložnosti je celo Santeseja povabil v polk. Brunettiju v Ul. Economo. Tu je res stanoval omenjeni polkovnik, ki pa je v pokoju in je le predsednik ene zveze bivših bojevnikov. Polkovnik je tedaj jasno in glasno povedal, da on Santeseju ne more z ničimer pomagati.

Da bi o svojih stikih z ugledniki osebami še bolj prepričal barista, je nekega dne pripeljal v bar uglednega prijatelja gospoda, s katerim se je zadržal nekaj časa v razgovoru. Po njegovem odhodu se je Console približal Santeseju in ji prišepnil v uho, da je bil njegov znanec nič manj kot vicekvestor, ki bo vse uredil.

Mogoče sta kvestor in vicekvestor res vse uredila: ob izvoljenja, ki si ga je Santesejeva toliko želel sicer nista podpisala, ni pa izključeno, da sta podpisala akte, ki so roma na sodišče skupno z obtožbami, ki so sedaj pripomogle, da je Consolu prisolili za tatvino, za prevare in za tvalisanje: 4 leta in 3 mesece zapora in 105.000 lir globe. S tem pa njegova zgodba še ni končana. Plačati bo moral stroške, ki sta jih Scher in Santese imela z odvetnikom in vrniti bo moral tudi vse prišleparjene milijone. O tem pa bo moral odločati civilno sodišče.

Consola, kakor tudi njegova sostanovalko in Jurcovicha, pa so sodniki oprostili obtožbe poneverbe aktov.

Preds. Zanetti, tož. Pascolo, zapisn. Rachelli, odv. za stranke Delak, obramba odv. Peinkhofer, Giacchini in Fardos.

* * *

Ivan Maver iz Lakotišča pri Domju št. 213, ki je 17. februarja letos z nožem ubil notranjosti svetoivanske umobolnice svojega 49-letnega sina Ferdinanda, je po mnenju psihiatrov popolnoma slaboumen. To pomeni, da zelo verjetno ne bo prišel pred sodnike, kajti zakon predvideva, da popolno ma slaboumne osebe niso odgovorne za svoja dejanja in posledicami, da jih zapreje kako kriminalistično umobolnico. Ni pa izključeno, da bodo njegovi zagovorniki napeli vili vse, da ga spravijo pred sodnike, kot se je že enkrat pripetilo za znanega mesarja Ferlugo, ki je zabodel svojega konja.

Govori se, pa čeprav vse še ni potrjeno, da bodo tudi za 22-letnega Giuseppa Piccjurra iz Palerma predlagali psihiatrični pregled. Picciurro, ki je služil vojaški rok v našem mestu, je v zaporu zaradi petih obtožb, med katerimi je grožnja z nožem drugo. Fant bo moral za svoja dejanja odgovarjati pred sodnim sodiščem, vendar je možno, da bo proces za zaprtimi vrati.

Tragična bilanca prometnih nesreč v zadnjem tednu

Sedem mrtvih poleg številnih ranjencev, ki so bili sprejeti v bolnišnico - Predrzna nesramnost nekaterih vozačev - Prometna policija in stražarji bi morali bolj paziti vsaj na grobe prekrške

Bilanca prometnih nesreč v zadnjem tednu je več kot tragična: poleg številnih ranjencev, ki so jih sprejeli na razne oddelke v tržaško splošno bolnišnico, so na anagrafskem uradu izdali tudi sedem mrtvaških listov z imeni Tržačanov, ki so v teh dneh izgubili življenje kot žrtve prometa: Brunelli, Coslovich, Sgur, Gabrovec, Čuk, Benčič...

Ljudje komentirajo te nesreče in skoraj vsak komentar se zaključi s tem: Kaj hočete, nov cestni zakonik...

Bodimo iskreni in poglejmo, če je cestni zakonik res kriv tolikim nesrečam. Kronika zadnjih tednov nas lahko uči, da je treba vzroke nesrečam iskati tam, kjer smo jih iskali in našli pred osvojitvijo novega cestnega zakonika: v preveliki hitrosti, vinjenosti, neprevidnosti. Novi cestni zakonik ni kriv nesrečam. Morda pade del krivde na one, ki ne pazijo dovolj, da se določila novega zakona do potankosti ne izvajajo, zlasti v onih točkah, ki so za varnost prometa bistvene.

Tako smo v teh dneh videli številne primere, kako nekateri uslužbenci, ki jim je poverjeno nadzorstvo nad cestnim prometom, še vedno tolerirajo razne, tudi hude prekrške novega cestnega zakonika. Tako smo, da začnemo z včerajšnjim dnem, videli tale prizor:

Na Ul. Commerciale smo videli mestnega stražnika. Mimo njega je po cesti navzdol privozil z brzino najmanj 70 km na uro velik avto «Alfa Romeo», tik za njim pa je na vespi lovil ravnotežje neki mladenič. Niti deset minut kasneje pa je po cesti navzgor privozil motorist, ki je svoj prihod že od daleč najavil: ni ga bilo še videti, ko se je zaslišal ropot dirkalnega motorja, potem pa smo videli motorista, ki je z brzino najmanj 80 km na uro zdrvel v vzpetino, tako da so se vsi ljudje ustavljali in ozirali za njim. Nismo videli, da bi si stražnik zabeležil številke na evidenčnih tablicah, čeprav so bili prekrški očitni. Po Ul. Commerciale je dovoljena vožnja navzdol največ 30 km na uro, navzgor 50 km, da ne govorimo o ropotu, ki ga je povzročal dirkalni motor.

Potem pa vprašanje, da gremo v mesto, s stražniki in semaforji zavarovanih križišč. Tu vlada prav taka anarhija kot pred novim cestnim zakonikom in le redkokateri stražnik opozarja zlasti vespiste, kako se morajo na križiščih zadržati. Da ne govorimo o parkiranju na sedaj nedovoljenih prostorih, o nedovoljenih prehitevanjih itd. itd.

Toda to je le del resnice. Dejstvo ostane, da motorizirani ljudje, pa tudi pešci, v veliki meri ne upoštevajo pravil niti novega niti starega cestnega zakonika. Prav gotovo ne moremo reči, da se lahko novim razmeram in pogojem prilagodijo od danes do jutri, kajti izkušnje nas učijo, da je za to treba mnogo potrpljenja in vzgoje. Zato tudi mislimo, da bi bilo prav, ko bi prometna policija v sodelovanju z mestnimi stražniki spet započela kako akcijo v večjem merilu katere namen bi bil opozarjati motorizirane osebe in pešce na nova in zakaj ne, tudi stara pravila cestnega zakonika.

Vseh ljudi seveda ne bo moč vzgojiti, namreč v smislu, da bi upoštevali osnovna pravila zadržanja na cesti. Zato bi bilo potrebno, da se zlasti predrznim vozačem, ki menijo, da je cesta samo njim na razpolago, naložijo globe in po potrebi odvzame šoferska knjižica, kajti le na ta način bomo rešeni nevarnosti, ki jo ti ljudje povzročajo sebi in drugim v nesrečo.

—«»—

DIJAŠKA MATICA

Razpis za vlaganje prošenj za podpore za šolsko leto 1959-60

1. Prošnje se vlagajo na posebnih tiskovinah, ki jih prosilci dobijo pri predsednici Dijaške Matice v Ul. Roma 15/II (pri SPZ) ali pri upravi Dijaškega doma v Ulici Buonarroti 31.

2. Prosilci lahko prosijo:

a) za podporo za plačevanje vzdrževalnine v Dijaškem domu,

b) za izposojo šolskih knjig iz knjižnega sklada,

c) za podporo v drugih oblikah.

3. Prošnje sprejemata do 31. julija t. l. predsednica Dijaške Matice ali pa uprava Dijaškega doma. Uradne ure v Dijaškem domu so v času počitnic vsak delavnik od 9 do 12. ure. Odbor Dijaške Matice se ne obvezuje da bo proučil prošnje, ki bi bile oddane po zgoraj navedenem roku

4. Vsa potrebna pojasnila in navodila prejmejo prosilci pri zgoraj navedenih naslovih.

Odbor
Podpornega društva
«Dijaška Matica»

—«»—

Razpis za prijave za vstop v Dijaški dom v šol. letu 1959-60

1. Vsi dijaki, srednješolci in visokošolci, ki nameravajo vstopiti v šolskem letu 1959/60 v Dijaški dom, bodisi kot redni ali kot zunanji gojenci, se morajo prijaviti upravi Dijaškega doma na posebni tiskovini.

2. Tiskovino za prijavo dobijo pri upravi Dijaškega doma v Ul. Buonarroti 31 ali pri predsednici Dijaške Matice v Ul. Roma 15/II.

3. Prijave za vstop v Dijaški dom se bodo upoštevale do dopolnitve razpoložljivih mest v strogem vrstnem redu kot so bile vložene.

4. Kandidati, ki ne morejo plačevati celotne vzdrževalnine, naj naslovijo na Dijaško Matico posebno prošnjo za podelitev podpore kot je razvidno iz razpisa Dijaške Matice.

5. Vsa ostala pojasnila dajeta uprava Dijaškega doma in predsedstvo Dijaške Matice vsak delavnik od 9. do 12. ure.

Uprava
Dijaškega doma

Na veliki šmaren

Dvodnevni izlet planincev na Lokve

Prijave sprejemajo v kavarni Bratuš do 5. avgusta

Zvesto tradicionalni navadi organizira Slovensko planinsko društvo dvodnevni izlet z avtobusom na Lokve v soboto in v nedeljo 15. in 16. avgusta (na veliki šmaren). Izlet bo združen s pestrim in zabavnim sporedom. Avtobus bo odpeljal iz Podgore ob 7,30, izpred Bratušove kavarne pa ob 8. uri. Člani bodo plačali za vožnjo 550, nečlani pa 600 lir. Vpisovanje v kavarni Bratuš bo do vključno 5. avgusta. Roka za vpisovanje ne bodo podaljševali, ker morajo organizatorji izleta rezervirati avtobus, hrano in prenočišče. Zaradi tega SPD poziva vse člane in prijatelje, naj se čimprej vpišejo. Ako v navedenem roku ne bo dovolj prijavljenih, izleta ne bo. Vsak udeleženec mora ob vpisu plačati 500 lir na račun za hrano.

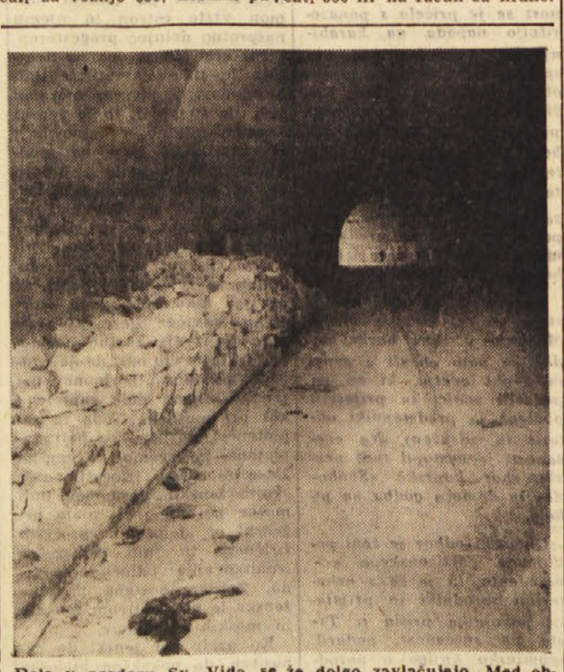

Dela v predoru Sv. Vida se že dolgo zavlačujejo. Med obnavljanjem se je del stropa udrl, zaradi česar so morali prekiniti dela. Na kraj je šla tudi komisija tehničnega urada. Medtem pa je promet ustavljen, zaradi česar so prizadeti zlasti delavci, ki hodijo na delo v ladjedelnico Sv. Marka

Kino na Opčinah

Predvaja danes 30. t. m. ob 18. uri in ob 20.30 na prostem film:

«Frankenstein 1970»

Kriminal in nasilje v senci reda in zakona

LONDON, julija — Ali so tega človeka na ulici pretepli? Velika oteklina pod očesom, nekaj obliževi in modric govorijo nekako v tem smislu. Zelo uspela fotografija v «Daily Heraldu» prikazuje aretiranega Nemca iz Kanade Güntherja Fritza Podolo v trenutku, ko ga detektivi peljejo iz bolnišnice in spravljajo v policijski avtomobil na poti v zapor.

Podolo so obtožili umora detektiva — narednika Pourdyja. Postopek so začeli po Podolinem odhodu iz bolnišnice. Detektivi so mu pomagali, da je stopil iz avtomobila in vstopil v sodno dvorano. Neki višji policijski uradnik mu je dejal v navzočnosti odvetnika: «Jaz sem policijski oficir, 16. julija ste bili aretirani zaradi umora detektiva-narednika Raymonda Pourdyja. Zdaj vas pelijem na policijsko postajo Chelsea, kjer boste obtoženi tega umora». Na policijski postaji je Podola dejal: «Nimam kaj izjaviti». Preiskovalni postopek je dobil svojo normalno, zakonito obliko.

Toda kaj se je zgodilo v štirih dneh Podolinega bivanja v bolnišnici? Nihče se ni mogel približati bolniški postelji aretiranca. Zakaj so morali aretiranca prepeljati v bolnišnico po osmih urah, ki jih je preživel na policijski postaji po aretaciji? V kakšnih okoliščinah so ga aretirali? «Britanija mora zvedeti resnico!». Kakšno resnico, o čem? Skoraj nihče se ne upa glasno povedati to, kar vsi mislijo in česar se vsi boje: ali je policija pretepala Podolo? Menda ni za Angleže nič težjega od takšne misli: mar je mogoče, da britanska policija dela kaj takega?! Ti «gentlemani v modrem», ki ne nosijo orožja, ustavljajo promet, da bi prepeljali otroke čez ulico, in niti jim ni odveč sredi Piccadilija s čelado kavalirsko popraviti beto dami v zadregi!

V Spodnjem domu je vstal vihar. Minister za notranje zadeve se je znašel v kriznem ognju. Novinarji, ki spremljajo delo parlamenta, trdijo, da je bilo to dvajset najbolj nepriljetnih minut, kar jih je Richard Butler doživel na tem položaju. Govori laburist Paget: «Na britanskih policijskih postajah morejo biti ljudje varni. Nesprejemljiva je vsaka misel, da bi bili na britanskih policijskih postajah možni maltičevanje in pretepanje». Butler odgovarja: «Z zadovoljstvom lahko izjavim, da tega človeka niso pretepli na policijski postaji... Absolutno zavračam vsako namigovanje, da bi skušali ministri ali kdo drug nekaj prikriti. Gospod Paget nima dokazov, da so tega človeka pretepli do nezavesti».

V napad preide laburist Walker: «... naša pravičnost je v nevarnosti, dokler ne bomo nudili vseh pravic celo najostudnejšim ljudem». Liberalec Grimmond: «Ali je res, da je bil Podola v bolnišnici pod policijsko stražo, ne da bi bil pred tem obtožen?». Konservativec Nickolson zahteva podrobnosti.

Butler ni hotel dati nobenih podrobnosti z izgovorom, da bi to utegnilo motiti sodni postopek. Toda prej ali pozneje se bo pač moralo nekaj pojasniti, kje in kdo je ranil Podolo in v kakšnih okoliščinah je bil ta aretiran v svoji hotelski sobi.

* * *

Vse do skrivnostne aretacije je bila to velika detektivska zgodba. Predvsem se je krog vrtel okrog lepe in skrivnostne plavolaske, manekenke iz ZDA, ki so ji ukradli potni list — njen in še nekoga drugega. Potem je prišlo do izsiljevanja. Detektiv je odkril izsiljevalca iz telefonske gorilnice, oziroma izsiljevalec ubije detektiva in zbeži. Takrat stopi v akcijo tudi slavni Scotland Yard. Organizira zasledovanje izredno velikega obsega. Edina sled je kanadski izgovor morilca. Po treh dneh prispe fotografija iz Kanade. Scotland Yard noče uporabiti telefoto, ker tega ne dovoljuje tradicija! Tisk se ježi, javnost pa je razdvojena. Od trenutka, ko je bila fotografija objavljena, ni minila niti ura in že je Scotland Yard vdrl v hotel, iz katerega morilec ni pomolil glave... Ko je šest detektivov vdrlo v sobo skupaj (ali pozneje?) s policijskim psom, je morilec ležal na postelji in poslušal radio. Domnevajo, da se ni branil, ker ni imel revolverja pri sebi. Dalje domnevajo, da ga je pes prvi zagrabil in potegnil s postelje. Toda policijski psi praviloma grabijo za roke ali noge, medtem ko je Podola v glavnem poškodovan po glavi, poškodbe pa so povzročene z udarci. Ko so ga odpeljali iz hotela, bosega in v spalni srajci, si je glavo pokril z jopičem. Ostal je na policijski postaji osem ur, nato pa so ga pripeljali v bolnišnico. Policija je objavila sporočilo, v katerem je rečeno, da je duhovno in telesno popolnoma izčrpan.

Tukaj se končuje velika detektivska zgodba in se začenjajo dvomi

Gre za užaljeno samoljubnost, ker gledajo ljudje na policijo kot na idol, kot na najvišji izraz britanskega značaja, reda in zakonitosti. V vseh drugih državah gledajo ljudje skoraj s škodoželjnostjo na «najvišji izraz tiranije». V njej je britanska policija nekaj povsem drugega, skoraj najvišji izraz demokracije in nacionalne discipline.

Kot glavni argument v podkrepitev tega pojmovanja jemljejo dejstvo, da britanska policija ni oborožena. Pred kratkim so objavili v časopisih fotografijo, kako se policija ruje s stavkajočimi tiskarskimi delavci. Nekaj policijskih čelad je bilo edina žrtev tega prerivanja (do katerega je, mimogrede povedano, prišlo zato, ker je policija zaščitila stavkokaze). Ob tej priložnosti je neki časopis objavil tudi pismo bralca s priporočilom, naj bi to fotografijo poslali v vse druge države, «kjer se policija z lahkoto loteva revolverjev», da bi se nekaj naučili o britanski demokraciji!

Po umoru detektiva Purdyja se je pojavilo nekaj ljudi z zahtevo, da bi britanski policiji dali orožje. Ti ljudje so navajali resne argumente: kriminal neverjetno raste, neoborožena policija pa je brez moči. Toda večji del javnosti je reagiral arogantno s parolo «nočemo zakona puške» in «kdor zahteva oborožitev policije, je krvolok!» Z orožjem v roki postane menda policaj uradna oseba, ki lahko tudi ubije človeka. Tommy «brez orožja» pa je baje izključno prijatelj in varuh. Celo oboroženi kriminalci čutijo baje spoštovanje do neoboroženih policajev in rajši ne nosijo orožja. Nanje vsaj gledajo kot na gentlemane, ki imajo izraziti smisel za «pošteno igro».

Največje žrtve takšne hinavščine so prav policaji. Tako imenovanega angleškega reda in zakona nikjer toliko ne kršijo kot v Britaniji. Kriminal, objestnost in nasilje postajajo vedno bolj značilnosti otočanov, kakor nekoč slavna disciplina.

V takšnih razmerah je britanska policija prav takšna, kakršna mora biti in kakršna je, sicer tudi v drugih državah: do dobrih in poslušnih ljudi vljudna in v rokavicah, do slabih in neposlušnih vzvišena in neusmiljena. Sicer pa je glavna naloga policije tudi v tej državi imeti opravka s to drugo kategorijo.

V tem je resnica tudi v «Podolini zadevi», ki jo Britanci vedo, a nočejo priznati.

VLADO TESLIC

Zelo pogosta slika teh dni v Neaplju, kjer je zaradi okvare vodovoda milijon ljudi skoraj brez vode. Da bo vodovod popravljen, bo treba še nekaj dni

Uspešno izstreljen «Atlas» toda konica se je izgubila

Medcelinska raketa je letela 8850 km daleč nad Atlantikom - Zaradi večkratnih zaporednih neuspelih poskusov vodi sedaj kongres preiskavo

CAPE CANAVERAL, 29. — Davi so z uspehom izstrelili medkontinentalno raketo «Atlas». To je drugi zaporedni uspešni poskus z raketami «Atlas». Preračunano je bilo, da bo raketa letela približno 9000 km. V konici je imela priprave za registriranje tehničnih informacij med poletom. Danes izstreljeni «Atlas» je tipa D—prototip orožja za katerega letalstvo upa, da ga bo dalo v uporabo že v bližnji bodočnosti. Vsi trije «Atlasi» tipa D so eksplodirali kmalu po izstrelitvi. «Atlas», ki je bil z uspehom izstreljen pretekli teden, je bil tipa C in manj močan. Zaradi prejšnjih večkratnih zaporednih neuspehov je bila uvedena preiskava in se kongres prav v teh dneh z njo ukvarja.

Raketa «Atlas» je preletela 8850 km nad Atlantikom. Konica rakete, v kateri so bile omenjene priprave, se je odtrgala od rakete v višini 482 km in je padla v morje v bližini otoka Assuntion. Tulec, v katerem so bile pravzaprav naprave zaprte, pa je zagnalo ven iz konice, preden se je ta dotaknila površja morja. Ladje in letala ameriške mornarice so dlje časa iskale omenjeni tulec, ki je padal počasi, ker je bil opremljen s padalom, in ki bi moral ostati na površju, ker je še opremljen z balonom, ki se avtomatično napihne. Pozneje pa se je iskanje opustilo, ker se je tulec verjetno potopil.

—«»—

Radar, ki loči moškega od ženske

WASHINGTON, 29. — Ameriška vojska je izdelala nov tip radarja, ki je tako občutljiv, da lahko «spozna» moškega ali žensko. Z novim radarjem bodo lahko ugotovili navzočnost vsakega vojaka, ki bi se plazil po tleh tudi v oddaljenosti 3 km. Novi radar baje lahko razloči tovornjak od jeepa na razdaljo 16 km ter lahko celo razloči, če gre za moškega ali žensko v razdalji 500 metrov. Novo radarsko napravo so pred kratkim preizkusili v puščavi, kjer so ugotovili, da je radar «zapazil» vojaka, ko je bil še 24 km oddaljen. Značilnost tega novega radarja je, da oddaja različne znake, po katerih je lahko ugotoviti, če gre za človeka ali motorno vozilo. Radar lahko ugotavlja v krogu 30 stopinj. Ameriška vojska je javila, da se lahko radar prenaša na prikolici tovornjaka ali pa s helikopterjem.

—«»—

Korak naprej v zdravljenju trahoma

LONDON, 29. — Angleškim znanstvenikom je uspelo izolirati in umetno vzgojiti v laboratoriju virus trahoma, ene najbolj hudih nalezljivih očesnih bolezni, ki je skoraj vedno povzročila slepoto. Angleški znanstveniki so se pri svoji poskusih poslužili starčka, ki je že več let bolehal za trahomom, ter so tako ugotovili, da je omenjeni virus, ki so ga že pred leti odkrili v Pekingu, resnični povzročitelj trahoma. Angleški znanstveniki menijo, da je prišel trenutek, ko bo mogoče pripraviti zdravila za zdravljenje omenjene bolezni. Isti znanstveniki naj bi odkrili še drugi virus, ki je povsem podoben virusu trahoma in ki povzroča konjunktivitis pri novorojenčkih.

—«»—

Švedski vojaki v spopadu s pobalini

STOCKHOLM, 29. — V majhnem mestecu Sollefteaa na Švedskem je prišlo v torek do pretepa med tamkajšnjo vojaško posadko ter skupino mladih pobalinov. Do pretepa je prišlo, ko so se pobalini, oboroženi s palicami in kamenjem, približali vojašnici in hoteli napasti vojake. Vojaki, ki so se naveličali neprestanih izzivanj pobalinov, ki so pretekli teden enega izmed njih celo pretepli, so se zbrali v velikem številu — bilo jih je kakih 500 — da dajo pobalinom primeren pouk. Intervenirala je tudi policija, ki je 11 pobalinov aretirala.

—«»—

Morilec in samomorilec

LISIEUX, 29. — Delavec Marcel Lemarchand iz Vieux-pont-en-Auge, ki je v torek zvečer ustrelil 32-letno Denise Couespel, se je včeraj obesil v gozdu v bližini svoje vasi. Lemarchanda so našli že mrtvega policisti, ki so vso noč zaman iskali zločinca. Lemarchand je bil velik pijanec ter je že več let zanemarjal ženo in svojih sedem otrok. Mlado Denise je zasovražil, ker je bil prepričan, da je ona tista, ki nagovarja njegovo ženo, da bi ga zapustila. Odšel je k njej na dom ter jo našel, ko je molzla kravo. Ustrelil je proti njej, pa je ni zadel. Denise je zbežala, vendar jo je Lemarchand še dohitel in jo s strelom zadel v hrbet. Denise Couespel je bila na mestu mrtva.

—«»—

Odprt za javnost 360 ha velik botaničen vrt

MOSKVA, 29. — Agencija «Tass» poroča, da je bil v bližini Moskve, in sicer v Ostankinu odprt za javnost eden največjih botaničnih vrtov na svetu, ki se razteza na 360 ha zemlje. Botanični vrt je last akademije znanosti v Moskvi ter bo služil že naprej sovjetskim znanstvenikom za njihove študije. V botaničnem vrtu je nad 400 tisoč različnih rastlin in dreves iz vseh krajev sveta, med temi je 2.500 vrst tropičnih rastlin.

—«»—

Sanje - telepatija

VERONA, 29. — Iz Verone poročajo o edinstvenem primeru telepatije. Kmetovalec Giuseppe Rossi, ki ima 43 let, iz Malcesine, je preteklo noč sanjal, da se nahaja v predoru, v katerem je ležal na tleh razbit motor in okrog njega je bilo vse krvavo. V grozi se je prebudil in pogledal na uro: bila je ena ponoči. Včeraj zjutraj je prejel poročilo, da se je prav ob eni ponoči ponesrečil z motorjem v bližnjem predoru njegov dvojček, ki je zaposlen kot rudar v rudniku pri Torboli. Rossi se je zakasnil v vaški gostilni ter se je ponoči vračal proti domu. Težko ranjenega sta ga našla na cesti dva nemška turista, ki sta ga odpeljala v bolnišnico v Malcesine, kjer so ga pridržali brez prognoze.

— «» —

LA SPEZIA, 29. — V pristanišču v La Spezii so začeli včeraj zjutraj vkrcati 380 avtomobilov znamke «Fiat», ki jih bo ladja «Sebastiano Venier» odpeljala v Baltimore v ZDA. Vodstvo «Fiat» upa, da bo v bližnji bodočnosti lahko izvozilo v ZDA še večje število svojih avtomobilov.

—«»—

Puljski festival

(Nadaljevanje s 3. strani)

lja splošno mnenje, da predstavlja največjo odliko filma «Pogon-B». V celoti je film za občinstvo prijeten, vendar so ostali liki bolj bledi, vse preveč shematični, skratka ni film nobeno odkritje.

Za koprodukcijski film «Dubrovniki», ki ga je «Jadranfilm» izdelal z rimskim podjetjem «Esperia», so mnenja močno deljena. Eni ga sprejemajo, pa čeprav ne močno hvalijo, drugi pa se sprašujejo, ali ima sploh smisel take koprodukcijske filme uvrščati v že preveč natrpan program puljskega festivala.

Za film «Noči in jutra», ki ga je izdelalo podjetje «Bosna-film», režiral pa debutant Majhrovski, je ocena prav tako v splošnem negativna. Ze samo občinstvo ni bilo med predvajanjem kdo ve kako navdušeno. In tudi ploskanje ob predstavitvi režiserja Majhrovskega in scenarista Selimoviča ter ostalih ustvarjalcev, je ploskalo bolj uradno kot z občutjem. Strokovna ocena pa pravi, da je v tem filmu veliko dilettantizma in hkrati talenta. Nekdo je hudomušno, vendar hkrati dovolj jedko rekel, da je v filmu «Noči in jutra» «veliko preveč noči in mnogo premalo jutra».

Kaj pa s filmom «Vrata ostanejo odprta», ki ga je za «Bosno-film» režiral František Čap? Niti s tem filmom niso bili kdo ve kako zadovoljni. Menda tudi upravičeno. Nekoliko več pa je dal France Stiglič, ki je za «Vardar-film» izdelal «Vizo zla». Sicer pa, kot smo že prej rekli, niti ta film ni kdo ve kako navdušil in splošno mnenje je, da so kratkometražni dokumentarni filmi prinesli doslej v Pulju mnogo več zadovoljstva kot celovečerni umetniški filmi.

V Pulju pa se veliko pričakuje od Pogačičevega filma «Vlak brez voznega reda» in od Babičevega «Tri četrtine sonca», v kolikor ne bo prišlo v naslednjih dneh še do kakega večjega presenečenja, ki so na takih prireditvah ne le običajna, ampak skoraj nujna.

Sv. oficij sv. Rozalija in Sicilija

Včeraj dopoldne se je novi sicilski predsednik Silvio Milazzo z družino odpravil v svetišče sv. Rozalije, da izpolni neko zaobljubo. Nekateri domnevajo, da se je Milazzo prav tej sicilski svetnici priporočil in napravil zaobljubo za primer, da bo izvoljen. Zakaj bi se mu namreč sicer tako mudilo v njeno svetišče takoj po svoji izvolitvi? Sv. Rozalija mora biti zares močno sicilijansko-avtonomistično razpoložena, ako se kljub prepovedi sv. oficija ne boji pomagati tistim, ki sodelujejo s socialkomunisti. Tako sta se okrog sicilskih zadev ustvarili dve koaliciji: na eni strani sv. oficij, KD, liberalci in fašisti, na drugi strani pa sv. Rozalija, Milazzo in socialkomunisti.

Pirandello prihodnjo sezono v Parizu

«Državno ljudsko gledališče» v Parizu, ki ga vodi Jean Villar, ima na repertoarju prihodnje sezone tudi Pirandellove «Gorske orjake». V francoščino je delo prevedla Marie-Anne Commene. Režiral bo Tržačan Giorgio Strehler po prijateljskem dogovoru z milanskim «Piccolo Teatro». Ni pa še znano, kateri igralci bodo nastopili.

Proslava Lombrosa ob 50-letnici smrti

V času mednarodnih zdravniških dni od 1. do 4. oktobra bodo proslavili Cesara Lombrosa ob 50-letnici njegove smrti. Predsednik «dni» profesor Mario Coppo bo izročil vsem, ki bodo imeli referate, zlato kolajno, na kateri bo odtisnjena slika znanega antropologa, na drugi strani pa slika veronskih bolnišnic. Enako kolajno v bronu bodo prejeli vsi udeleženci zdravniških dni.

Nagrade «Città di Viareggio»

Včeraj je razsodišče za V. nagrado «Città di Viareggio» za slikarstvo pod predsedstvom Carla Carrà proglasilo za zmagovalca Silvana Passaglia iz Viareggia. Prejel je veliko zlato kolajno predsednika republike, organizirali pa mu bodo še razstavo v eni izmed umetniških galerij v Firenci. Drugo nagrado, zlato kolajno predsednika senata Merzagore, je prejel slikar Ugo Pierotti iz Pise in tretjo nagrado, zlato kolajno predsednika poslanske zbornice Leoneja, je dobil slikar Antonio Ferretti iz Campobassa.

800 milijonov odškodnine zahteva Diana Dors

Znano angleško igralko Diano Dors so obtožili «neskromnosti in ekshibicionizma». Obtožila jo je neka ameriška velika filmska družba, ker jo je Diana Dors prijavila sodišču zaradi preloma pogodbe ter od nje zahtevala za odškodnino 1.275.000 dolarjev (kar takole med brati znaša nad 800 milijonov lir). Igralka trdi, da se je družba obvezala, da bo finansirala tri filme, v katerih bi morala ona nastopiti. Prvi film je sicer družba finansirala, decembra meseca preteklega leta pa ji je sporočila, da ima pogodbo z njo za razveljavljeno zaradi njenega «sramotnega» ohnašanja in pa zaradi «nezadostne volje», ki jo je pokazala pri delu. V Manhattanu pa se govori, da je tovarna Chevrolet ponudila igralki Marilyn Monroe milijon dolarjev (nad 600 milijonov lir) za nastop v šestih reklamnih filmih. Ti filmi bi trajali vsega skupaj — deset minut.

Močne nevihte povzročajo škodo v raznih predelih gornje Italije

Zamude vlakov zaradi poškodovanih električnih napeljav - Strela je udarila v drevo, pod katerim je vedrila neka ženska - Električni tok je takoj ubil dečka, ki je stopil na pretrgano žico električnega voda - Vročina na beneškem Lidu

Iz vseh krajev Italije, kakor tudi iz drugih držav, prihajajo vesti o močnih neurjih in nalivih, ki so napravili škodo predvsem na poljih in travnikih. Močno neurje je razsajalo vso preteklo noč v okolici Treviglia in še posebej v bližini Riverasca dell'Adda. Neurje je povzročilo škodo tudi na stanovanjskih poslopjih in je poškodovalo številne televizijske antene, razbilo okna in šipe na trgovinah ter izruvalo več debelih dreves. Vse telefonske zveze v Trevigliu so bile še včeraj zjutraj pokvarjene. Škodo je neurje napravilo tudi v Pontirolu, kjer je veter odkrit tri hiše. V Trevigliu so gasilci odstranili v Drevoredu Garibaldi več debelih dreves, ki so padla na bližnja stanovanjska poslopja in ki so ovirala promet. Med 5. in 7. uro zjutraj so bile v okolici Treviglia še štiri močne nevihte.

O hudi nevihti poročajo tudi iz Pavie, kjer sta voda in veter napravila precejšnjo škodo, predvsem na bližnjih poljih kot tudi v mestu samem.

Močne nevihte so razsajale vso noč okrog Casale Monferrato. Več strel je udarilo v bližnje gozdove, vendar na srečo ni bilo človeških žrtev. Močan veter je podrl telefonski drog na cesti, ki vodi iz Trino Vercellese v Tricerro. Prav tedaj je privozil po cesti 42-letni trgovec Giuseppe Colodel, doma iz San Pietra di Treviso. Telefonska žica se mu je ovila okrog vratu ter ga skoraj zadušila. Colodela so prepeljali v bolnišnico v Casale, kjer se bori s smrtjo.

Precejšnje zamude v železniškem prometu je povzročilo neurje, ki je razsajalo preteklo noč v bližini Milana. Več strel je zadelo v pantografe električnih lokomotiv, ki niso mogle nadaljevati poti. Prav zaradi teh okvar je imel potniški vlak proti Domodossoli 43 minut zamude, brzovlak 210 minut zamude, mednarodni vlak Milan-Ženeva-Bern, pa se je moral ustaviti na postaji Verbagnia 47 minut. Električne žice so padle na cesto, ki vodi proti Paviji ter je bil zaradi tega promet na cesti Milan-Genova ustavljen več kot eno uro. Na železniški progi Novara-Varallo-Sesia in Novara-Biella so morali odstraniti več velikih dreves, preden so lahko vzpostavili normalen promet.

Močne nevihte so razsajale vso noč tudi v pokrajini Verone. Strela je ponoči zadela v senik posestva v Brezzano di Mozzecane, kjer je zgorelo 800 stotov sena in 250 stotov zdravilnih trav. Škoda znaša nad 4 milijone lir. Gasilci iz Verone so pogasili požar ter preprečili, da bi se ta razširil še na druga bližnja poslopja. Naprave proti toči v bližini Verone so preprečile, da bi toča napravila škodo na bližnjih poljih.

Močna nevihta je zalotila v bližini Aoste 29-letno Olgo Diemoz, stanujočo v vasi Ronc v občini Allain. Ženska se je zatekla v gozd ter si našla zatočišče pod visokim drevesom. Toda prav v to drevo je zadela strela, ki jo je na mestu ubila. Ze mrtvo so jo včeraj zjutraj našli svojci, ki so jo vso noč iskali.

Devetletni Silvio Piccolo Caffurini, doma iz Brescie, je šel včeraj zjutraj na vrt, da bi nabral nekaj sadja. Ni pa opazil na tleh električne žice, ki jo je veter ponoči odtrgal in ki je ležala v travi. Fant je stopil na žico, ki ga je na mestu ubila. Vsak poskus, da bi fantku pomagali, je bil zaman.

V mnogih kopališčih je bilo včeraj nekoliko oblačno, pa so vendar zabeležili tudi visoke maksimalne temperature: Capri - Ischia 30,4, Taormina 30,2, Catania 32,3, Rimini - Riccione 31,2, a posebno vroče je bilo na beneškem Lidu, kjer so imeli kar 38,4.

Iz Parizu pa poročajo, da je začelo včeraj zjutraj, po več kot 30 dneh suše, deževati. Od začetka poletja pa do včeraj, je padlo v okolici Pariza komaj 12 mm dežja. Meteorološka postaja je objavila podatke, po katerih je bilo najmanj dežja v letih 1901 (55 ur dežja), leta 1933 (49 ur dežja) in leta 1949 (32 ur dežja).

—«»—

Psička je rešila iz vode tri mačke

FLORENCA, 29. — Majhna psička po imenu «Susanna» je predvčerajšnjim rešila iz reke Arno tri mlade mucke, ki bi bile sicer v vodi utonile. Pes je zaslišal mijavkanje mačk ter se je takoj vrgel v vodo. Trikrat je zaplaval v reko, dokler ni rešil vseh treh muck. Ko so bile vse tri mucke srečno na obali, jih je pes zvesto čuval, dokler ni prišla Maria Cioni, lastnica omenjenih muck ter jih je odnesla domov. Vidno zadovoljna ji de sledila «rešiteljica».

Danes Jumbo spet doma

Včeraj zvečer je slonica prispela v Suso, od koder jo bodo prepeljali domov - v turinski zoološki vrt - Dokaz, da bi Hanibal šel čez prelaz Clapier, ni uspel

SUSA, 29. — Potem ko je bila dokončno opuščena zamisel, da bi slonica Jumbo prešla Alpe čez Prelaz Clapier, s čimer naj bi bilo dokazano, da je Hanibal prav po tej poti vodil pred dobrimi 2.000 leti svojo vojsko 20.000 mož in blizu 40 slonov, je danes Jumbo po poti Mont Cenisa prispela proti poldnevu v bližino italijanske carinarnice v Molarettu. Tu pa je slonica pokazala znake utrujenosti in njen spremljevalec je sklenil, da ji raje pusti počivati na nekem travniku ob državni cesti. Po asfaltu Jumbo ne hodi rada, ker jo začno boleti noge. Komaj je stopila na travnik, je takoj z rilcem natrgala šop kratke planinske trave, obenem pa se je potresla s prahom, da si tako omili učinek vročine, ki je znatna tudi v višini 2000 m. Pod neko smreko v bližini so se ustavili tudi njeni spremljevalci, da se odpočijejo.

Okrog 16. ure je Jumbo svojim spremstvom prekoračila mejo pri Molarettu ter počasi korakala proti Susi, kamor je prispela zvečer. Mnogo radovednežev in turistov ter fotografov in časnikarjev jo je pričakovalo. V Susi so slonico vodili skozi Avgustov slavolok ter nato na mestni trg, kjer so ji dali šop korenja.

Spremljevalce slona ter angleškega konzula Batemana, ki je šel naproti svojim rojakom (vso ekspedicijo so organizirali Angleži), je sprejel v občinski palači župan Favro. Za člane ekspedicije je bila tudi prirejena slavnostna večerja, medtem ko je šla Jumbo spat v hlev nekega prevozniškega podjetja. Verjetno bo jutri kar to podjetje oskrbelo prevoz slonice v turinski zoološki vrt, s čimer ji bo prikrajšan napor 50 km dolgega korakanja po asfaltirani cesti, kar slonico zelo utruja.

Prehod čez prelaz Clapier s slonom torej ni uspel. Torej tudi ni uspel dokaz — kolikor bi to sploh bil dokaz — da je šel Hanibal čez ta prelaz.

—«»—

Med prepirom ga je zadela kap

RIM, 29. — V Fiumicinu se je 39-letni Achille Cerulli na cesti prepiral s svojim deset let mlajšim svakom, možem njegove sestre Terese. Cerulli je branil sestro, ki jo je svak obtoževal nezvestobe. Nenadoma se je zgrudil in izdihnil. Zdravnik, ki je takoj prispel, je izrekel mnenje, da gre za srčno kap. Svaka so odpeljali na policijo in ga bodo zaslišali.

—«»—

Sedem rudarjev zasutih v rudniku

DORTMUND, 29. — V rudniku Herne v bližini Dortmunda je prišlo včeraj do hude nesreče. Velik zemeljski plaz se je vsul v rov rudnika, v katerem je bilo zaposlenih sedem rudarjev. Reševalne ekipe so že ves dan na delu, da bi si utrle pot do rudarjev, toda do sedaj jim ni uspelo, da bi prišle v zvezo s ponesrečenci. Do nesreče je prišlo v prvih jutranjih urah.

Angleški profesor Hoyte ter slonica Jumbo pri prihodu na Mont-Cenis

«Queen Elisabeth» trčila s «Hunterjem»

Ladja, na kateri je 1959 potnikov, ni utrpela posebne škode in se je vrnila v New York

NEW YORK, 29. — Ob 3,29 (20,29 po srednjeevropskem času) sta trčila transatlantik «Queen Elisabeth» ter ameriška trgovska ladja «Hunter». Ladji sta v megli udarili druga ob drugo z boki.

«Queen Elisabeth» je že preplula vodni rokav med Brooklynom in Statem Islandom ter bi izplula na odprto morje, ko je prišlo do trčenja. Po trčenju sta se obe ladji zasidrali v kanalu Ambrose, ki je bil takoj zaprt za plovbo. Neki čoln obalne straže je bil že nekaj minut po trčenju pri ladjah ter ju od zunaj pregledal, ni pa našel sledov posebne škode. Družba, ki je lastnica «Queen Elisabeth», je obalno stražo obvestila, da se bo ladja vrnila v New York na natančni pregled. Pričakujejo jo okrog 23. ure. Spremljata jo dva vlačilca.

Transatlantik «Queen Elisabeth» odriva 83.000 ton ter je last družbe «Cunard Line»; dolga je 310 m in vozi z brzino 29 vozlov. Izplavljena je bila l. 1938. Vkrcanih je imela 1959 potnikov, ki se jim pri trčenju ni nič pripetilo, čeprav ni bilo brez vsake panike. Ameriška trgovska ladja «Hunter» (10.460 ton) je last družbe «U.S. Lines» in se je vračala iz Francije.

—«»—

RIM, 29. — Pri snemanju filma «Kartagina v plamenih» je zagorela neka ladja. Gasilcem se je posrečilo požar pogasiti ter preprečiti, da bi se razširil, škoda pa je vendar zelo velika. Ker so snemali masovno sceno, ni bilo glavnih igralcev. Nekateri statisti so se morali zateči po pomoč v bolnišnico, toda njihove poškodbe so ozdravljive v nekaj dneh.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Še o izrednih uspehih japonskih plavalcev

Japonci - «rumena nevarnost» v bazenih rimske olimpiade 1960

Kje so vzroki njihovega naglega napredka? - Yamanaka - plavalec št. 1

Plavalni šport je v zadnjih dveh letih tako napredoval, da se sproti samo od sebe postavlja vprašanje, kje so pravzaprav meje človeške zmogljivosti. Odgoor na to je zelo tvegan. Se lani smo bili prepričani, da so fenomenalni Avstralci, posebno pa brat in sestra Jon in Elsa Konrads dosegli višek. Toda sedaj smo to prepričanje prisiljeni odvreči, kajti Japonec Yamanaka je prav te dni presenetil svet z novimi podvigi, ki so naravnost neverjetni. Z njim in z vrsto drugih mladih plavalcev predstavljajo Japonci resnično «rumeno nevarnost» na prihodnji olimpiadi za avstralski in ameriški kontinent, da o evropskem, vsaj za moški sektor, niti ne govorimo.

V čem je skrivnost uspehov japonskih plavalcev? Vzamimo primer Yamanake samega. Ta čvrsti in niti ne več posebno mladi fant, je nastopil že na olimpiadi v Melbournu, kjer je bil drugi na 400 m in pravtako drugi na 1500 m s časoma 4'30"4 in 18'00"2. Od takrat je sicer redno nastopal predvsem na daljših in srednjih progah, vendar pa ni mnogo napredoval. Toda lanski uspehi Avstralcev so imeli panj verjetno učinek podoben injekciji, nedvomno pa bo tudi res, da so Avstralci odkrili Japoncem tajnosti novega načina treniranja in z njim tudi tajnosti nove moderne plavalne tehnike, ki omogoča znatno večjo hitrost v vodi.

S tem pa seveda še ni rečeno, da so Avstralci sedaj že stopili v drugo vrsto in da so se iz učiteljev spremenili v učence. Letošnja sezona se je komaj dobro začela in «kangurulji» bodo gotovo še proslavili z novimi fantastičnimi rezultati. Toda Yamanakovo ime bo kljub temu ostalo zapisano v zlati knjigi onih, ki so mejo rekordov pomaknili znatno naprej.

Yamanaka je že bil svetovni rekorder lani, ko je preplaval 200 m v času 2'03" in izboljšal dotedanji rekord za 2/10 sekunde. Letos je Konrads preplaval to razdaljo v času 2'2"2, sedaj pa je Yamanaka postavil rezultat 2'1"5, pri čemer pa je treba upoštevati, da je Konrads dosegel svoj rekord kot vmesni čas na razdalji 220 yardov (201,16 m). Napredek v tej disciplini torej ni tako kričeč, pač pa je naravnost fantastičen napredek na 400 m, kjer je Yamanaka pomaknil Konradsovo letošnjo mejo od 4'19" kar na 4'16"6, torej za celih 2"4 naprej. Tudi v tej disciplini je Konrads sicer dosegel svoj rekord kot vmesni čas na razdalji 440 y, toda to prav nič ne zmanjšuje vrednosti novega rekorda, saj je plavanje na 400 m mnogo bolj naporno in zahteva popolnejšega atleta.

Pri vsem tem pa je zanimivo, da je Yamanaka postavil rekorde prav na kratkih in srednjih progah, ki doslej niso bile njegova domena, prav nič pa ni napredoval na dolgih progah, s katerimi je pravzaprav začel svojo plavalno kariero. Tako se Konradsu še vedno ni približal na 1500 m in tudi na 800 m je zaostal za Avstralcem Rosejem.

Da uspehi Yamanake niso osamljeni in da so Japonci znatno napredovali tudi kot kolektiv, potrjujejo tudi njihovi rekordi v štafetah in množični napredek njihovih «metuljčkarjev». Z zamenjavo «šibkega» Umemota (2'8") in pravtako «šibkega» Kenja, so ponesli rekordno mejo v štafeti 4 x 200 m prvič v zgodovini pod 8'20" (8'18"7) in prav nobenega dvoma ni, da bodo šli še niže, ko bodo odkrili še četrtega enako vrednega člana štafete. Isto velja za «metuljčkarje» od katerih so v Osaki kar trije plavali izpod 2'19" na 20 0m s čimer je Italijan Dannerlein padel avtomatično na četrto mesto. In če bo ta meja na rimski olimpiadi pomaknjena še niže, ja nekje med 2'10" in 2'15", ne bo to več nobeno presenečenje, čeprav bi še pred pol leta zvenelo kot čudež.

Kronologija letos iz boljših svetovnih rekordov:

200 m prosto m.		
2'04"8	Konrads (Avstral.)	1959
2'03"2	Konrads (Avstral.)	1958
2'03"	Yamanaka (Jap.)	1958
2'02"2	Konrads (Avstral.)	1959
2'01"5	Yamanaka (Jap.)	1959
400 m prosto m.		
4'27"	Rose (Avstral.)	1956
4'25"9	Konrads (Avstral.)	1958
4'21"8	Konrads (Avstral.)	1958
4'19"	Konrads (Avstral.)	1959
4'16"6	Yamanaka (Jap.)	1959
200 m hrbtno m.		
2'18"8	Monckton (Avstral.)	1958
2'18"4	Monckton (Avstral.)	1958
2'17"9	McKinney (ZDA)	1959
2'17"8	McKinney (ZDA)	1959
100 m hrbtno ž.		
1'12"9	Grinham V.B.)	1956
1'12"5	Gould (N. Zeland.)	1958
1'12"4	Edwards (V.B.)	1958
1'12"3	Van Velsen (Niz.)	1958
1'11"9	Grinham (V.B.)	1958
1'11"7	Van Velsen (Niz.)	1959
200 m prsno ž.		
2'52"5	Den Haan (Niz.)	1957
2'51"9	Den Haan (Niz.)	1957
2'51"3	Den Haan (Niz.)	1958
2'50"3	Lonsbrough (V.B.)	1959
4 x 100 m mešano ž.		
4'57"	Nizozemska	1957
4'54"	V. Britanija	1958
4'52"0	Nizozemska	1958
4'51"5	Nizozemska	1959
4 x 200 m prosto m.		
8'21"6	Japonska	1959
8'18"7	Japonska	1959

PLAVANJE

Tretji dvoboj Japonska - ZDA

TOKIO, 29. — V mestu Kure so se danes tretjič od 20. junija letos pomerili japonski in ameriški plavalci. Pomembnejši rezultati:

4x100 m mešano: 1. ZDA I. (Mac Kinney, Clark, Troy, Farrelle) 4'14"2, 2. ZDA II. (Bittick, Munsch, Larson, Elkira) 4'16"7, 3. Japonska I. (Hase, Masuda, Hirakida, Ishihara) 4'21"2, 4. Japonska II. (Tomita, Miaru, Nasu, Kenja) 4'32"8.

800 m prosto: 1. Yamanaka (J.) 9'13"2, 2. Breen (ZDA) 9' in 32"3, 3. Umemoto (J.) 9' in 37"4.

400 m prosto: 1. Rose (Avstralija) 4'27"6, 2. Fujimoto (J.) 4'32"6, 3. Lenz (ZDA) 4'34".

100 m hrbtno: 1. Mac Kinney (ZDA) 1'04"4, 2. Bittick (ZDA) 1'05"6, 3. Kenji Hase (J.) 1'06"4.

200 m metuljček: 1. Mike Troy (ZDA) 2'18"4, 2. Junya Nasu (J.) 2'18"9.

4x200 m prosto: 1. Japonska (Yamanaka, Fukui, Fujimoto, Kenjo) 8'25"7, 2. ZDA I. (Farrell, Linz, Breen, Troy) 8'42"8, 3. ZDA II. (Larson, Ragacki, Bennette, Barton) 9'06"9.

200 m prsno: 1. Osaki (J.) 2'41"5, 2. Kimura (J.) 2'41"5, 3. Masuda (J.) 2'41"6, 4. Ron Clark (ZDA) 2'46"2.

100 m prosto: 1. Farrell (ZDA) 56"6, 2. Follet (ZDA) 57"4, 3. Kenjo (J.) 57"4.

Skoki z deske: 1. Harter (ZDA), 2. Kaneto (J.).

PLAVANJE

Še en rekord

ALZIR, 29. — V 50-metrskem bazenu z morsko vodo v El Kettaniju je Francoz Guy Montserret izboljšal danes evropski rekord na 800 m prosto s časom 9'22"7. Dosedanji uradni rekord je imel Skot Black s časom 9'25"5 od 31. julija lani. Svetovni rekord na tej progi ima od 10. jan. 1959 Avstralec John Konrads s časom 8'59"6. Postavil ga je v Sidneyu.

Montserretov rezultat pa verjetno ne po priznan za rekord.,

PADALSTVO

Svetovni rekord jugoslovanskih padalcev

TIVAT, 29. — V letalskem centru v Tivtu je skupina jugoslovanskih padalcev: Rončević, Miličević, Damjanović, postavila nov svetovni rekord v skoku na cilj z višine 1.500 m z zadržkom. Skupina je skočila samo 1,86 m od cilja. Dosedanji svetovni rekord so imeli sovjetski padalci s skokom 3,30 m od cilja.

Jugoslovanski padalci bodo skupno z padalci ostalih držav, med njimi iz ZDA, Bolgarije, Romunije in Poljske sodelovali na padalskem tekmovanju za jadranski padalski pokal, ki bo od 4. do 10. avgusta v Tivtu. Dejansko bo to neslužbeno svetovno prvenstvo.

YAMANAKA — novi rekorder

Tržaški ligaš na rakovi poti

Novi kadri Triestine ne obetajo nič dobrega

Samo dve zveneči novi imeni: Taccola in Radice

Nazadovanje Triestine iz A v B ligo je imelo neizogibne posledice tudi pri formiranju nove enajstorice, ki naj bi v nižjerazredni družbi (kar pa tudi še ni povsem gotovo) branila čast tržaškega nogometa. Tako je do zaključenega tržnega roka delno zaradi kritičnega finančnega položaja tržaškega ligaša, delno in predvsem pa zaradi strokovne nesposobnosti njegovega vodstva, zapustilo njegove vrste vse, kar je bilo v njih dobrega in vrednega, vzporedno pa vsaj po imenih na novo angažiranih igralcev ne moremo upati, da bi nakupovalna akcija bila uspešna. Res je sicer, da ima Triestina do začetka prvenstva še možnost naknadnih angažmajev, vendar pa je vprašanje, kaj je na tržišču še ostalo kvalitetnega in glede na ceno dostopnega.

Trenutna slika kupoprodajne kampanje Triestine je naslednja:

PRODAJE: *Bernardin*, lanski steber enajstorice in po splošni sodbi eden najboljših srednjih krilcev v Italiji, je prešel k Romi. *Tortul* je postal član Padove, *Rimbalda* je odkupila Fiorentina, *Bresolina* pa v zadnjem trenutku Milan. *Tulissi* bo v novi sezoni igral pri Catanzaru, *Massei* (ki je bil pri Triestini samo v obliki posojila) je prestopil k Spalu, *Brunazzi* pa k Reggiani. Mladinca *Gherbaz* in *Bizai* sta bila odstopljena Grossettu, na listi za odhod pa so še *Clemente*, *Rigonat* in *Santelli*.

NAKUPI: V zameno za Bresolina je dobila Triestina od Milana krilca *Radiceja*, poleg njega pa še napadalca *Magistrellija* in *Mantovanija* od Trevisa, v kolikor je bil Bresolin dejansko v dvolastništvu Triestina-Treviso. Fiorentina je dala za Rimbalda napadalca *Taccolo*, ki je v minuli sezoni igral pri Brescii. Poleg teh je Triestina kupila še vratarja *Di Mina* (19 let) od Belluna, centerfora *Bettinja* (19 let) od CRDA (v solastništvu z Milanom) ter levo krilo *Fortunata* (18 let) od Pro Gorizie.

Po zadnjih vesteh se pogajajo še za angažma *Broccinija* in *Dal Posa* od Spala ter za izmenjavo *Varglien-Santelli*.

Na osnovi tega bi Triestina razpolagala za prihodnjo sezono z naslednjimi igralci:

Vratarji: *Bandini, di Min, Rumich*;

Branilci: *Brach, Dudine, Simoni*;

Krilci: *Merkuza, Degrassi, Puia, Radice in Varglien(?), Dal Pos(?)*;

Napadalci: *Taccola, Bettini, Magistrelli, Mantovani, Del Negro, Broccini(?), Fortunato, Santelli(?)*.

Kakšno enajstorico bo mogoče sestaviti iz teh imen, je trenutno še vprašanje, na katero verjetno tudi sam trener Trevisan sedaj ne bi mogel odgovoriti. Na vsak način pa je zelo upravičen dvom, da bi se Triestina v doglednem času mogla povrniti v A ligo razen seveda, če ji spet bodo priskočili na pomoč bogati «strici», če njihova ušesa še reagirajo na «domovinski ljubezen».

ZADNJA VEST

Branilec Magnini od Genoe k Triestini?

Včeraj se je v tržaških športnih krogih, ki so blizu vodstvu Triestine, razširila vest, da se Triestina pogaja z Genoo za angažma starega in preizkušenega branilca Magninija in da so ta pogajanja že tik pred ugodnim zaključkom. Prav tako se v istih krogih potrjuje govorica, da se vodstvo Triestine pogaja za povratek srednjega krilca Vargliena, ki je v zaključeni sezoni igral za Torino.

ATLETIKA

Italijani na Švedskem

HAELSINGBORG, 29. — Na mednarodnem atletskem mitingu v Haelsingborgu so bili doseženi naslednji rezultati:

400 m: 1. Lombardo (It.) 48"2, 2. Pattersson (Sv.) 48"6.

Disk: 1. Rado (It.) 49,83, 2. Joensson (Sv.) 41,77.

Daljina: Bravi (It.) 7,47, 2. Sommelius (Sv.) 6,65.

Kladivo: 1. Asplund (Sv.) 63,51.

1500 m: 1. Tjoernebo (Sv.) 3'55"3, 2. Volpi (It.) 3'55"3.

Na mitingu v Stockholmu v okviru «Stockholmskih iger», na katerih se udeležujejo poleg Švedov še Amerikanci, Italijani in v Belgiji, so bili doseženi naslednji rezultati:

100 m: 1. Norton (ZDA) 10"2.
200 m: 1. Norton (ZDA) 21"2.
110 m ovire: 1. May (ZDA) 14"2.
400 m: 1. Carlson (ZDA) 46"8, 4. Panciera (It.) 48"6, 5. Fraschini (It.) 48"9.
800 m: 1. Moens (Bel.) 1'48"2.
1 milja: 1. Waern (Sved.) 4'07"1.
3000 m: 1. Conti (It.) 8'14"2.
Palica: 1. Schwarz (ZDA) 4,62.
Višina: 1. Pettersson (Sv.) 2,05, 5. Introini (It.) 1,90.
Krogla: 1. Humprey (ZDA) 16,75.
Disk: 1. Babka (ZDA) 55,84, 2. Consolini 52,72.

—«»—

○ WASHINGTON, 29. — Atleti 21 ameriških republik sporočajo udeležili panamerških iger, ki se bodo začele v Chicagu 27. avgusta.

—«»—

DAVISOV POKAL

Kuba bo odpovedala dvoboj z Avstralijo?

MONTREAL, 29. — Kuba je zagrozila z odpovedjo tekmovanja niškega dvoboja z Avstralijo v finalu ameriške cone Davisovega pokala. Kapetan kubanskega moštva Orlando Carrido je dejal, da je s nančnega stališča ta dvoboj za kubansko zvezo poražen, da bi zato morala Kanada, ki je gostiteljica tega srečanja, prevzeti nase stroške za kubanske tenisarje. Kanadska zveza je to zahtevo odklonila.

Če bi Kuba svojo grožnjo uresničila, se bo Avstralija avtomatično kvalificirala v prvi medconski finale, v katerem se bo od 7. do 9. avgusta pomerila z Italijo v Filadelfiji.

—«»—

Pietrangeli in Sirola odpotovala v Filadelfijo

RIM, 29. — Nicola Pietrangeli je danes zvečer odpotoval z letališča Ciampino v New York. Sirola je vstopil isto letalo v Milanu. Oba bosta zastopala Italijo v mednarodnem finalu Davisovega pokala, v katerem se bosta pomerila z zmagovalcem srečanja Avstralija - Kuba.

—«»—

Koledar italijanskega košarkarskega prvenstva

RIM, 29. — Italijanska košarkarska zveza je sporočila, da se bodo državna prvenstva za sezono 1956-60 začela po naslednjem programu:

Prva moška serija: 27. septembra
Moška A serija: 11. oktobra
Moška B serija: 8. novembra
Ženska A serija: 25. oktobra
Ženska B serija: 10. januarja 1960.

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT

Kolesarska dirka po Jugoslaviji

Brez posebnih sprememb v etapi Ljubljana-Zagreb

Zmagovalec Belgijec Roman - Šebenik tretji - Van der Wecken obdržal rumeno majico

ZAGREB, 29. — Peta etapa kolesarske dirke po Jugoslaviji od Ljubljane do Zagreba v dolžini 127 km, ni prinesla skoraj nobenih sprememb v splošnem vrstnem redu posameznikov in ekip. Zmagovalec etape je Belgijec Roman, ki je prevozil progo v času 3.13'20". Drugi je bil Poljak Geska v času 3.13'26", tretji pa Jugoslovan Šebenik v času 3.13'27". Sledila je večja skupina s časom 3.13'34".

Izvrstna asfaltna cesta z blagim spustom, brez strmih vzpetin, je omogočila tudi kolesarjem z dna lestvice, da so se obdržali v vodilni skupini z vsemi favoriti dirke. Posamezni ubežniki so bili kmalu ujeti. Takoj po startu v Ljubljani je pobegnil Anglež Wilcher. Za njim se je spustila majhna skupina, v kateri je bil tudi nosilec rumene majce Van der Wecken. Po 10 km je bil begunec ujet in mir je trajal vse do 60. km, ko je sprožil nov napad zahodni Nemec Ružička. Toda tudi ta ni imel boljše usode kot njegovi predniki. V nekaj kilometrih so ga ostali dohiteli in zopet je bil med najbolj agilnimi v zasledovanju prav Van der Wecken, ki je danes vozil izredno previdno in stalno pazil na svoje najnevarnejše konkurente. S svojo današnjo vožnjo je Van der Wecken samo še potrdil splošno prepričanje, da mu odvzame rumeno majico samo kakšna večja okvara na kolesu, ali na kakšen drugi nepredvideni incident.

Kakih 10 km od Zagreba so se od glavnine odcepili Belgijec Roman, Poljak Geska, Jugoslovan Šebenik in zahodni Nemec Olendorf, ki so za okrog 20 m pred ostalimi privozili na cilj, kjer jih je pričakala velika množica gledalcev. V finalnem sprintu je bil najhitrejši Belgijec Roman.

V današnji etapi ni odstopil noben kolesar, tako da bo jutri startalo vseh preostalih 59 udeležencev dirke na šesti etapi od Zagreba do Banja Luke (183 km).

VRSTNI RED V 5. ETAPI:
1. Roman (Belg.) 3.13'20", 2. Geska (Polj.) 3.13'26", 3. Sebenik (Jug.) 3.13'27", 4. večja skupina s časom 3.13'34".

SPLOSNI VRSTNI RED PO PETI ETAPI:
1. Wan der Vecken (Bel.) 22.38'44", 2. Žirovnik (Jug.) 22.43'12", 3. Kristov (Bolg.) 22.43'30", 4. Levačič (Jug.) 22.44'44", 5. Kocev (Bolg.) 22.45'30", itd.

EKIPNI PLASMA: 1. Bolgarija 68.15'27", 2. Jugoslavija 68.16'26", 3. Nizozemska 68.24' in 45", 4. Romunija 68.32'13", 5. Belgija 69.22'54".

—«»—

Preostale etape

Četrtek, 30. VI. ETAPA
ZAGREB - BANJA LUKA (183 km)
Start ob 13.30, prihod ob 18.05.

Petek, 31. julija VII. ETAPA
BANJA LUKA - BEOGRAD (236 km)
I. poletapa Banja Luka - Bosanska Gradiška (40 km). Start za vožnjo posameznikov na kronometer ob 8. uri. Do Slavonskega Broda bodo nato kolesarje prepeljali z avtobusi.
II. poletapa Slavonski Brod - Beograd (196 km). Start ob 13.30, prihod v Beograd ob 18.31.

Sobota, 1. avgusta VIII. ETAPA
BEOGRAD - NIŠ (264 km)
I. poletapa Beograd - Kragujevac (122 km).
II. poletapa Kragujevac - Niš (142 km).

Nedelja, 2. avgusta IX. ETAPA
NIŠ - SKOPJE (210 km)
Start ob 12. uri, prihod v Skopje ob 18. uri.

Mladinski festival na Dunaju

Jugoslavija - Italija 9:1 (5:0) v nogometu

DUNAJ, 29. — Jugoslovanska študentovska nogometna reprezentanca je po zmagi nad reprezentanco Indonezije s 6:0, premagala danes odgovarjajočo reprezentanco Italije v okviru nogometnega turnirja mladinskega festivala na Dunaju z rezultatom 9:1 (5:0). Jugoslovanska reprezentanca je s tem zavzela prvo mesto v svoji skupini in se bo v polfinalu srečala s prvo reprezentanco Avstrije, ki je prav tako zmagala v svoji skupini.

—«»—

○ LE MANS, 29. — V prvi etapi kolesarske dirke po zahodni Franciji, Deauville-Le Mans (247 km), je zmagal Belgijec Schoubben v času 6.50'29. V finalnem sprintu je premagal Stolkerja, Simpsona, Elliotta, Rosseela, Coletteja, Everaerta, Beuffeuila, Forestiera in Rollanda.

Julijske lestvice «Ring Magazine»

Boksar meseca - Gomez prvak kat. «lahki junior»

Rollo drugi, Rosi tretji, Loi pa šesti izzivalec

NEW YORK, 29. — Revija «Ring Magazine» je izbrala Harolda Gomeza, svetovnega prvaka nove kategorije «Lahki junior» za «boksarja meseca».

Svetovne lestvice za julij so naslednje:

Težka kat.: prvak Ingemar Johansson (Sv.). 1. Floyd Patterson, 2. Zora Folley, 3. Sonny Liston, 4. Eddie Machen, 5. Henry Cooper (V.B.), 6. Roy Harris, 7. Joe Erskine (V.B.), 8. Alonzo Johnson, 9. Charlie Powel, 10. Willie Pastrano.

Srednjetežka kat.: prvak Archie Moore. 1. Yvon Durelle (Kan.), 2. Harold Johnson, 3. Eric Schoppner (Nem.), 4. Jesse Bowdry, 5. Tony Anthony, 6. Sonny Ray, 7. Mike Holt (J. Afr.), 8. Johnnu Halafahi (V. B.), 9. Chic Calderwood (V.B.), 10. Jerry Luedee.

Srednja kat.: prvak Ray Robinson. 1. Carmen Basilio, 2. Gene Fullmer, 3. Spieder Webb, 4. Joey Giardello, 5. Gustav Scholz (Nem.), 6. Joey Giambra, 7. Holly Mims, 8. Paul Pender, 9. Ralph Jones, 10. Gene Armstrong.

Welter kat.: prvak Don Jordan. 1. Sugart Hart, 2. Charley Scot, 3. Ralph Dupas, 4. Denny Moyer, 5. Virgil Akins, 6. Duilio Loi (It.), 7. Luis Rodriguez (Kuba), 8. Rudell Stitch, 9. Gaspar Ortega (Meh.), 10. Del Flanagan.

Lahka kat.: prvak Joe Brown. 1. Carlos Ortiz, 2. Kenny Lane, 3. Paolo Rosi (It.), 4. Johnny Busso, 5. Dave Charnley (V.B.), 6. Paul Armstead, 7. Johnny Gonzalves, 8. Guy Gracia (Fr.), 9. Len Matthews, 10. Mauro Vazquez (Meh.).

Peresna kat.: prvak Davey Moore. 1. Hogan Kid Bassey (Niger.), 2. Ricardo Gonzales (Arg.), 3. Flash Elorde (Fil.), 4. Harold Gomes, 5. Paul Jorgensen, 6. Gracieux Lamperti (Fr.), 7. Sergio Caprari (It.), 8. Ike Chestnut, 9. Rafiu King (Nig.), 10. Manolo Garcia (Sp.).

Petelinja kat.: prvak Joe Becerra (Meh.). 1. Alphonse Halimi (Fr.), 2. Piero Rollo (It.), 3. Jose Lopez (Meh.), 4. Leo Espinosa (Fil.), 5. Danny Kid (Fil.), 6. Mario Dagata (It.), 7. Freddi Gilroy (Irs.), 8. Eder Jofre (Braz.), 9. Manuel Armenteros (Meh.), 10. Juan Cardenas (Sp.).

Mušja kat.: prvak Pascual Perez (Arg.). 1. Sadao Yaoita (Jap.), 2. Pone Kingpethc (Taj.), 3. Ramon Arias (Ven.), 4. Minum Bel Ali (Sp.), 5. Ramon Calatayud (Ven.), 6. Joe Medel (Meh.), 7. Dommy Ursua (Fil.), 8. Joug Martin (Sp.), 9. Kenji Yonekura, 10. 10. Johnny Caldwell (Irs.).

Boksarji, pri katerih ni navedena državna pripadnost, so Amerikanci.

—«»—

Totocalcio št. 49

RIM, 29. — Urad Totocalcio sporoča, da bo tekma America N.-Madureira brazilskega prvenstva, vključena na 5. mesto stavnega stolpca št. 49 za 2. avgust 1959, anticipirana na soboto 1. avg. in zaradi tega ne bo veljala za športno stavo. V poštev pride zato prva rezervna tekma italijanskega prvenstva v hokeju na kotalkah Pesaro-Bologna.

VESTI IZ RINGOV

GOETEBORG, 29. — Svetovni prvak težke kat. Ingemar Johansson je dejal, da nima nič proti povratnemu dvoboju s Paterssonom, ki naj bi bil 22. sept. na Yankee Stadiumu v New Yorku. Dodal pa je, da mora pred podpisom pogodbe še dobro preračunati, koliko dobička mu je dal dvoboj, ki mu je prinesel svetovni naslov.

***

COLUMBUS, 29. — Olimpijski prvak težke kat. Peter Rademacher se bo 13. avg. boril s Tommom Thompsonom. To bo njegov tretji profesionalni nastop. Kot znano je Rademacher prvič nastopil kot profesionalec proti Pattersonu v borbi za svet. prvenstvo, v kateri je izgubil s k. o. V drugem dvoboju je izgubil tudi s k. o. v četrti rundi proti Zori Folleyu.

***

BERLIN, 29. — Evropska boksarska zveza je sprejela prošnjo evropskega prvaka srednjetežke kat. NemcaEricha Schoeppnerja za odgoditev dvoboja za naslov z italijanskim prvakom Amontijem do 15. sept. Schoeppner je namreč obolel na ledvicah in se mora zdraviti.

***

RIM, 29. — Potrjen je bil izid dvoboja 13. t. m. med Mariom Sitrijem in Ugom Milanom v polfinalu italijanskega prvenstva petelinje kategorije, v katerem si je Sitri z zmago po točkah v 10 rundah pridobil pravico za dvoboj za naslov s prvakom Scarponijem.

Dvoboj Scarponi-Sitri mora biti do 30. septembra 1959, pogodbi zanj pa morata biti vloženi pri tajništvu FIP do 30. avgusta.

***

BERLIN, 29. — Nemška boksarska zveza je določila Petra Muellerja za izzivalca Gustava Scholza v borbi za državni naslov srednje kategorije. Dvoboj mora biti do konca leta.

Za oceno v evropskem raillyju

«Jadranski railly» 1959 za Francoza Coltellonija

Jugoslovan Vuković na četrtem mestu

ZADAR, 29. — V nedeljo pozno popoldne se je v Zadru končalo tekmovanje za letošnji «Jadranski railly», ki velja tudi za oceno v evropskem avtomobilskem raillyju — za leto 1959. Drugače kakor so kazali računi, je zmagal francoski avtomobilist Coltelloni s sovoznikom Houelom. Zanimivo je, da je zmagovalec prvič nastopil na tem tekmovanju prav tako pa se tudi prvič poteguje za mesto na evropskem prvenstvu. Za to zmago je prejel pokal pokrovitelja tekmovanja predsednika Sabora Hrvatske dr. Vladimira Bakarića. Povrh tega mu je bila od organizatojerv — AMZ Jugoslavije priznana še nagrada 200.000 din. Sved Erich Karlson s sovoznikom Svensonom je za drugo mesto prejel 120 tisoč din, Hans Wennherr (ZN) s sovozačem Kuehnejem pa za tretje mesto 80.000 din. Številni drugi udeleženci so dobili še častne pokale, vsi pa spominske plakete.

Generalni plasma: 1. Coltelloni (Fr.) brez kazenskih točk, Karlson (Sved.) 12. Wennherr (ZN) 24, Hentelini (Fr.) 24, **Vukovič (Jug.) 29,5**, Levi (ZN) 38,5, Schramm (Z. Nem.) 48, Pilhatsch (Avstr.) 59,5, Frischkorn (Zah. Nem.) 118,5 in Karl Sieberg (Danska) 124 k. t.

V kategoriji do 1300 ccm je Jugoslovan Dušan Malerič zavzel tretje mesto za Francozom Geutilinijem in Nemcem Klinkenom z 224.5 kazenske točke.

EDGAR WALLACE:

ZAGONETNA ZAPONKA

10.

«Nisva našla nič zasebnega», je hladno odgovoril Frank, «sama pisma in trgovske listine».

Mladi mož je bil zelo dober opazovalec in stavil bi bil svojo glavo, da je Miro njegov odgovor zelo pomiril.

«Oh, prav», je rekla deklica in je po otročje zmignila z rameni. «Kdaj mi bodo vrnili moje dragulje, Frank?».

«Žal mi je, toda bojim se, da bo preteklo mnogo časa, preden jih boste zopet zagledali pri sebi», je odgovoril mladi mož. «Najprej bodo preiskave, nato dokazni postopki in če bodo našli morilca, zaslišavanja...».

«Moj bog, Frank», ga je glasno prekinila Mira. «Iščejo slugo in nekega Browna, kaj ne? Kdo je ta Brown?».

«Hm, neki pustolovec, ki prihaja iz Kitajske. Zdi se, da je bil svoj čas tajnik pri Trasmereju».

«Kako pa je izvedela policija vse te stvari?» je še vprašala Mira.

«Jaz sem ji povedal», je pojasnil Frank, «Brown je prišel en dan pred zločinom v mojo hišo. Kolikor sem mogel razumeti, je Trasmere krepko potegnil tega nesrečneža za nos in ga držal leta in leta daleč od sebe z majhno pokojnino».

Dekle si je grizlo ustnice.

«Čemu je tedaj prišel v London?» je mrmraje vprašala, kakor da bi govorila sama s seboj. «Lahko bi bil živel s tem nakazilom in... Oprostite, Frank, vprašujem po stvareh, ki nimajo nobenega opravka z menoj. Kako se moram vesti pred policijo?».

«Poslali bodo po vas, da se prepričajo, če so dragulji vaši in vas bodo tudi izpraševali. Ne izgubljajte miru, kajti ti ljudje so sposobnejši od mene in znajo ujeti vsako spremembo pri človeku. Če bodo podvomili, da veste več, kakor pa hočete priznati, vas nihče ne bo mogel rešiti iz njihovih klešč, Mira. Tudi jaz vam ne bom mogel pomagati». — Upal je, da je govoril dovolj jasno in da jo je opozoril. Opazil je prav dobro zanimanje, ki ga je deklica kazala za vse zakulisne spletke okrog zločina.

«Pač ne vem, česa naj se bojim», je pripomnila Mira mirno. — «Nisem poznala žrtve in...».

«Prav, Mira, kakor da niste rekli», jo je utrujeno prekinil Frank. — «Pač pa si zapomnite, da mora biti človek ali nedolžen ali zakrknjen zločinec, ako hoče kljubovati funkcionarjem Scotland Yarda».

Pustil jo je, da je razmišljala o njegovih besedah in se je vrnil v Spring House s čudnim neugodjem v svojem srcu.

Carver je še vedno čepel v podzemnem prostoru in skrbno preiskoval tla. Ko je zaslišal poročevalčeve korake, se je obrnil.

«Hej, Holland, kakšno vreme je bilo v soboto?».

«Lep dan je bil, Carver. Ali se ne spominjate?».

«Da, zdelo se mi je zares. Torej je morala pustiti ta odtis peta iz gumija, ki se je čisto malo namočila v krvi. To nam tudi pojasni, kako je to, da stari Trasmere ni slišal morilčevih korakov, ker je ta nosil čevlje z gumijastimi podplati in peto».

«Tedaj se je treba vrniti k domnevi o dvojnem ključu», je svetoval Frank.

«To misel si morate izbiti iz glave», je odvrnil Carver, medtem ko je vstajal in si stepal prah s hlač. — «Razgovarjal sem se dolgo časa z graditelji hiše, vrat in ključavnice. Vsi zatrjujejo, da Trasmere ni bil take vrste človek, da bi imel dva ključa za tako važno ključavnico. Niti ni bilo lahko napraviti drugega s pomočjo odtiska. Zapomnite si, da je Walters strokovnjak v izdelavi takih stvari, vendar se mu ni posrečilo, da bi dokončno izdelal ključ. Potreben je bil strokovnjaški delavec, ki je med piljenjem imel za razpolago vrata s ključavnico vred, da je mogel vsak hip preizkušati ključ. Ne dragi Holland», je zaključeval žalostno Carver. — «Ključ, ki je odklenil in zaklenil vrata v podzemno sobo, je isti, ki sva ga našla na mizi, pritrjeni na podu».

«Toda Carver,» je vskočil Frank, «ali se zavedate, da boste morali o tem primeru poročati preiskovalnemu sodniku? Kaj mu boste rekli? Ali mu boste govorili o duhovih in o ključih, ki se sami premikajo? Kako boste razložili, da so bili dragulji slavne igralke v podzemnih prostorih umorjenega milijonarja?»

Frank se ni motil. Preiskovalni sodnik se je med vso preiskavo držal zaničljivo in, ko je izdal sodbo o premišljenem umoru, ki ga je izvršila ena oseba ali je sodelovalo pri njem več oseb, se je pomilovalno izražal glede nesposobnosti policije.

Miro so zaslišali večkrat, toda Carver ni imel Frankovega šestega čuta, da bi razumel skrite misli. Zato se je izvlekla iz zagate brez večjega strahu. Na dan preiskave je igralka padla v nezavest med predstavo in je morala prekiniti igranje

VIII. POGLAVJE

Zločin daje na splošno vedno neki sloves kraju, v katerem se je zgodil. Kakor sta dež in potres naravna pojava, tako je tudi naraven pojav, da prodajo več časopisov takrat, ko tisk objavi grozne zločine in razburljive nesreče.

John Fergusson Stott je stanoval v majhni vili nasproti Spring House in poleg tega, da je bil sosed hiši umrlega, je bil tudi predstojnik njegovega nečaka. Trasmereja je prav malo poznal. Videl ga je samo enkrat od blizu, in sicer takrat, ko ga je prišel milijonar obiskat v njegov urad za arhitekturo, da bi ga prosil, da sprejme nečaka Pavla Landerja kot mladega družabnika. Stott je ponudbo sprejel, ker mu je Trasmere ponudil precejšnjo vsoto denarja; ta denar pa je prav tedaj zelo potreboval.

John Fergusson je bil debelušast in plešast mož, ki je nosil zelo mocne naočnike. Delal se je, kakor da se ne briga za policijo, ki se je že kar skoraj preselila v vilo nasproti njegove, v resnici pa ni izgubil niti enega premika, ki se je pojavil na cesti in na vrtu hiše Spring House.

«Je velika nadlega stanovati na cesti, kjer se je zgodil zločin,» je govoril oni večer Stott svoji postrežnici Alini, ki je pospravljala mizo. — «Videla boš, da se mi ne bo posrečilo izogniti se nadlegam.»

«Če le pomislim na to, gospod, se vsa tresem,» je rekla Alina s svojim predirnim glasom. — «Upajmo, da me policija ne bo prišla zaslišavat.»

«Čemu naj te zaslišuje?» je vznemirljivo vprašal Stott.

«Ker sem nekaj videla,» je izjavila Alina z vzvišenim naglasom.

«Kaj si videla?» je zavpil arhitekt.

«Ne razburjajte se, gospod!» je prosila Alina. — «Dejstvo je, da me že štirinajst dni boli zob.»

«Zakaj ne greš k zobozdravniku?»

«Strah me je, gospod.»

«Prava neumnica si,» je pripomnil Stott. — «In sedaj, ko naj ima opraviti zobobol z zločinom?»

«Nič, gotovo. Le da mi prihaja bolečina vedno okoli enajste ure zvečer in ne izgine pred drugo uro ponoči. Da mi mine čas, se naslonim na okno.»

«Toda zločin je bil izvršen podnevi,» je pripomnil arhitekt.

«Vem,» je odvrnila Alina, «pač pa sem videla vsako noč kmalu po polnoči, kako je pripeljal neki avtomobil, ki ga je vodila ženska. Ustavil se je pred vrtnimi vrati. Ženska je izstopila, odprla vrtna vrata, nato je zopet stopila v avt